

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ

Προπληρωτά

Ἐν Ἑλλάδι. Δρ. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ. Φρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἐν ὄψι Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἡμερολόγιον.
- Ἐπὶ τῶν ἐνεστῶτων.
- Τὰ ἐν Ἀθήναις πρῶτα σχολεῖα. (Σχολεῖον Ντέκα. Σιγίλλιον αὐτοῦ. Διορθώσεις ἐπὶ τοῦ Σιγίλλιου. Συμπληρώσεις εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων μητροπολιτῶν Ἀθηναίων.)
- Ἡ Ζουρίδα τῶν ἐπτά. (Ἐπεισόδιον τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἐν Κρήτῃ).
- Δάσκαρις (ἐθνικὸν διήγημα).
- Πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ (Παρά τὰς ὄχθας τῆς λίμνης τοῦ Φενεοῦ).
- Τὸ χάνι τοῦ Ἀνάστου.
- Περὶ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένης ἑλληνικῆς γλώσσης
- Ἔργα καὶ ἡμέραι.
- Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.
- Ἀπαντήσεις ἀνευ ἐρωτήσεων. (Στατιστικὴ ἐφημερίδων.—Νέον εἶδος ἀμαμάξης.—Ἐμπορικὰ μουσεῖα κλπ.).
- Πνευματικαὶ ἀσκήσεις.— Ἀύσεις.— Ἀὔται.
- Ἀλληλογραφία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ὁλομπα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀποστόλων καὶ Ὁρέστου μάρτυρος.
(Ὁ Ὁλομπα καὶ ὁ Ροδίω ἐτιμήθησαν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ Νέρωνος περὶ τὰ 66' οἱ λοιποὶ ἐτελεύτησαν ἐν εἰρήνῃ. Ὁ μάρτυς ἤθλησε τῷ 289).

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1821. Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπαμιχροῦ δεῖν συνελήφθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἐσφιγιμένου.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΕΣΤΩΤΩΝ

Οὐδεμίαν ἄλλην κληρονομίαν τῶν προγόνων ἡμῶν παρελάβομεν τόσον σφάν καὶ ἀκεραίαν ὅσον τὴν ἀγάπην αὐτῶν πρὸς τὰ θεάματά. Ἄς λέγωσιν ὅ,τι θέλουσι οἱ δραματικοὶ μας συγγραφεῖς καὶ τὰ εἰρηστικά τοῦ παραπήγματος, τὸ ὅποιον καλεῖται κατ' εὐφημισμὸν θεάτρον τῶν Ἀθηναίων ἀγαπῶμεν τὰς τραγωδίας καὶ τὰς κωμωδίας, ἀγαπῶμεν τὰ θεάματα αἰτία ἴσως ὅτι δὲν ἀγαπῶμεν αὐτὰ ἐντὸς τοῦ θεάτρου εἶνε ὅτι ἀγαπῶμεν αὐτὰ ἐκτὸς αὐτοῦ. Δι' ἡμᾶς ὅλος ὁ κόσμος εἶνε θεάτρον καὶ πάντα τὰλλα ἔθνη ἠθοποιοὶ μύρια πάθη ἐκσπῶνται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, αἰσθημάτων καὶ συμφέροντα παλαιούσι λυσσώδως, ἐκ τῶν παρασκηνίων ἐξέρχεται φοβερὸν τὸ ἐν πρόσωπον, βδελυρὸν τὸ ἄλλο, κἄπου κἄπου δὲ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ ὑποβολέως καὶ ἀνομιχοῦσα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ δράματος τί νὰ εἶπῃ. Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶσα παράστασις ἀπαιτεῖ δαπάνας, ἡμεῖς οἱ θεαταὶ πληρόνομεν δὲν γίνεται

τις ἀνεξόδως θεατῆς. Ὡ! πόσαι παραστάσεις ἔχρι τοῦδε ἐγένοντο δαπάναις ἡμῶν!

Καὶ ἤδη βλέπομεν μετ' ἐνδιαφέροντος, τὸ νέον δράμα, ὅπερ παρίσταται ὑπὸ τὸν τίτλον *Σέρβοι καὶ Βούλγαροι!* Ὡ! τί συγκινητικὸν δράμα! καὶ τόσον μᾶς ἐλκύει, τόσον μᾶς δεσμεύει, ὥστε οὔτε συλλογιζόμεθα πόσον μᾶς στοιχίζει ἡ παράστασις του!

Βεβαίως, ἀγαπῶμεν πολὺ τὰ θεάματα! Σέρβοι καὶ Βούλγαροι!

Πασίγνωστος εἶνε πλέον ἡ ἀνανδρία τῶν τελευταίων καὶ ἡ ἐπανειδίστος αὐτῶν πρὸ τῶν Σέρβων φυγῆ. Πολλοὶ ἴσως θὰ ἐξεπλάγησαν διότι εἶχον ἐκλάβει κατὰ γράμμα τὰς κομπορημοσύνας καὶ τὰς θρασείας μεγαλαυχίας τῶν ἐν εἰρήνῃ γενναίων καὶ ἀνευ ἐχθροῦ ἀρειμανίων Βουλγάρων. Ἀλλὰ πολλοὶ ἐγνώριζον αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως των, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης, ἣν ἐπεχείρησαν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των. Οὐδαμοῦ εἶχον οὐχὶ ἀδραχθήσῃ, ἀλλ' ἀπλῶς πολεμήσῃ. Πάντοτε ἔφευγον προτροπαδῆν πρὸ τοῦ πολεμίου, οἱ δὲ Ρῶσσοι, ἀπαρτίσαντες λόχους τινὰς ἐθελοντῶν ἐξ αὐτῶν, διὰ μαστίγων τοὺς ὠδήγουν εἰς τὴν μάχην. Ποίαν ἰδέαν περὶ τῆς ἐθνικότητος των, ποίαν ἀξιοπρέπειαν εἶχον περὶ ἐαυτῶν μαρτυρεῖ τὸ ἀνέκδοτον, ὅτι συλλαμβανόμενοι αἰχμάλωτοι ἐφώναζον, ἐπαιτοῦντες τὸν οἶκτον, φιλοῦντες τοὺς πόδας τῶν Τούρκων ὅπως τοὺς λυπηθῶσι:

— Δὲν εἰμ' ἐγὼ Βούλγαρος, ὁ ἀδελφός μου εἶνε!... (Νίσσαμ-ἄσσαμ Βουλγάρη, μπράτμι).

Ὡ! οἱ γελοιοὶ! Καὶ εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ ονειρευῶνται παμβουλγαρισμὸν!

Ἐν τοῖς τηλεγραφήμασι τῶν ἐφημερίδων ἀναγινώσκομεν πρὸς ταῖς εἰδήσεις περὶ τῶν μαχῶν τῶν Σέρβων καὶ Βουλγάρων ὅτι ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις διέταξεν ἕνα τῶν στρατηγῶν αὐτῆς νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βιρμανίας, τὴν Μανδαλαῖν, καὶ καταλάβῃ αὐτήν· προτίθεται δὲ νὰ καταλάβῃ ὅλην τὴν Βιρμανίαν, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν θὰ γείνη ἀνευ πολέμου πρὸς τὸν βασιλέα αὐτῆς.

Ἴδου λεπτομέρειαι τινες περὶ τοῦ παρόντος βασιλέως τοῦ βασιλείου τούτου, ὀνομαζομένου Θιβῶ, ὅστις φαίνεται ὅτι εἶνε εἰδος Νέρωνος σκληροῦ καὶ διεφθαρμένου.

Ὁ Θιβῶ εἶνε εἰς τῶν πολλῶν υἱῶν τοῦ

γνηαίου βασιλέως τῆς Βιρμανίας Μανδούμ-Μεν.

Κατ' ἀρχὰς ἔδειξέ τινα σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀρχαίους θεράποντας τοῦ πατρὸς του καὶ ὁπαδοὺς τῶν ὑπ' αὐτοῦ σχεδιασθεισῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν διήρκεσε πολὺ.

Ἡμέραν τινὰ διέταξε νὰ συλλαβῶσι καὶ καθεῖρῶσι τοὺς ἀρχαίους φίλους τοῦ πατρὸς του, ὧν πλείστοι ἦσαν στενοὶ αὐτοῦ συγγενεῖς καὶ διέταξε δημοσίαν σφαγὴν αὐτῶν.

Μεταξὺ τούτων περιλαμβάνοντο καὶ τριάκοντα πέντε υἱοὶ ἢ θυγατέρες τοῦ πατρὸς του.

Αἱ ἐφημερίδες ἐν καιρῷ περιέγραφαν λεπτομερῶς τὴν φρικαλέαν ταύτην τραγωδίαν, ἣς θεάτρον ἐγένετο τὸ ἀνάκτορον τῆς Μανδαλαῖν. Ἐστάθη ἀδύνατον, νὰ εὐρεθῶσι δῆμιοι ἐν τῷ λαῷ· ἐξελέχθησαν δὲ ὡς τοιοῦτοι καταδικοὶ εἰς θάνατον εἰς οὐς ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ καὶ οὐς ἐμέθυσαν ὅπως ἐκτελέσωσι τὴν ἀποτρόπαιον ἐκείνην δολοφονίαν.

Ἐπειτὰ προσήχθησαν εἰς τινα αὐλὴν οἱ τριάκοντα πέντε υἱοὶ τοῦ Μανδούμ-Μεν καὶ αἱ θυγατέρες του, αἱ γυναῖκες, αἱ παλλακαὶ καὶ τινες τῶν πιστοτέρων θεραπόντων. Ἀμὰ δοθέντος τοῦ συνθήματος ὑπὸ τοῦ Θιβῶ ἤρχισεν ἡ σφαγὴ· εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ βδελυρὰ καὶ μαιφόνος ἐκείνη σκηνή· οἱ βασιλόπαιδες κατεσφάγησαν πρῶτοι, εἶτα αἱ γυναῖκες, τὰ δὲ παιδία ἐθανατώθησαν θραυομένων τῶν κεφαλῶν αὐτῶν κατὰ τῶν κίωνων τῆς αὐλῆς.

Τρεῖς μεγάλοι τάφοι εἶχον πανηγυρικῶς προπαρασκευασθῆ καὶ ἐν αὐτοῖς ἐρίφθησαν φύρδην μίγδην τὰ πτώματα.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλίας προτραπείσας καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἄλλων δυνάμεων, διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐκείνης.

Νῦν δὲ ἡ πονηρὰ Ἀλβιῶν, ἡ ὁποία ἐπωφελεῖται παντὸς πράγματος πρὸς τὸ συμφέρον της, ὡς ὁ κηπουρὸς καὶ τῆς κοπρίας, μετεχειρίσθη τὸ χυθὲν ἀθῶον αἷμα πρὸς ἀφορμὴν κατακτήσεως, καὶ νῦν προχωρεῖ.

Θὰ εἶπῃτε ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἐντελὸς δίκαιον, εἰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ πολιτισμοῦ ἔσται ὠφέλιμον· ἀλλὰ τὰ ἔθνη ὅσα θέλουσι νὰ γείνουν ἢ νὰ μείνουν μεγάλη δὲν κρατοῦσι πλάστιγγα εἰς τὴν χεῖρά των ἀλλὰ ξίφος. Εἶνε δὲ πολὺ ζηλευτὰ ἐκεῖνα τὰ ἔθνη, ἅτινα ἔχουσι τὴν ζῶν ἐν ἑαυτοῖς, ὥστε ἐκχέουσιν αὐτὴν καὶ ἐκτὸς τῶν συνόρων των.

Παρασκευῆ, 8 Νοεμβρίου.

ΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΡΩΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

(Σχολείον Ντέκα. Σημίλιον αὐτοῦ. Διορθώσεις ἐπὶ τοῦ σημίλιου. Συμπληρώσεις εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν.)

Ἐν Ἀθήναις, τῆ πρώτευση ταύτη τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ παλαιτάτων δὲ χρόνων ἐστία τῶν γραμμάτων, ἐξ ἧς τηλαγεῖς τῆς παιδείας ἀκτίνας πανταχοῦ γῆς ἀπῆσταντο, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ μεγαλειόβολος κατακτητὴς Μωάμεθ ὁ Β'. Ἐκ θαυμασμοῦ προνοίας τινὰς παρέσχεν, εἰ καὶ ἡμαζόν καὶ μετὰ τοὺς τῆς ἀλώσεως χρόνους ἐπὶ ἀνδρῶν ἐπὶ παιδείᾳ διακρινόμενοι, οὐχ ἦττον οὐδὲν ἴχνος σχολείων ἀναφαίνεται μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ αἰῶνος. Ἐπὶ μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Λεβαδείας Ἰακώβου ὁ ἀειμνήστος ἐν ἱερομονάχοις Γρηγόριος ὁ Σωτήρης, κάτοχος τοῦ τε ἑλληνος λόγου καὶ τῆς λατινίδος ἐπανακάμψας ἐξ Ἰταλίας καὶ εὐρῶν τὴν γεννηθῆσαν αὐτὸν, πάλαι κέντρον τῶν φώτων, βεβουθισμένην εἰς ἀμαθείας σκότος οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἀμέσως ἐκ τοῦ προχείρου ἀγοράσας οἰκίαν ἰδίους ἀναλώμασι μετεσκευάσεν αὐτὴν εἰς σχολὴν ἑλληνικῶν μαθημάτων, ἐν ἣ αὐτὸς οὗτος καθήρξατο διδάσκειν ἀμισθὶ τὰ ἐγκύκλια ἑλληνικὰ γράμματα τοὺς προσελθόντας μαθητάς. Ὅτε οὗτος κατὰ τὸ 1782 μεταβὰς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγένετο μητροπολίτης Μονεμβασίας διὰ σημίλιόν τι γράμματος ἐκδομένου ἐπὶ τῆς πατριαρχίας Γαβριὴλ τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν ἀφιέρωσε τὴν σχολὴν εἰς τὴν κοινότητα ὡστε εἶναι καὶ λέγεσθαι τοῦ λοιποῦ κοινὸν προνομιστήριον τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων χρησιμεύειν τε εἰς κατοικίαν τῶν κατὰ καιροὺς διδασκάλων, κτλ.

Περὶ τῆς μετέπειτα λειτουργίας τῆς σχολῆς ταύτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ διδασκάντων ὁ φιλοστοργὸς δύναται ὡ ἀναγγῶ πλείω ἐν τῷ ἐπιμέτρῳ τοῦ περὶ Καταλόγου συγγραμματος τοῦ κ. Ε. Σταματιάδου καὶ ἐν τῇ συνοπτικῇ καταστάσει τῆς πολιτείας Ἀθηνῶν τοῦ μακαρίτου Σουρμελῆ. Τὸ σχολεῖον τοῦτο ἐλειτούργει μέχρι τοῦ 1812, καίμενον ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, ὅπου ὁ πύργος τοῦ Ὁρολογίου.

1 Μέτιθ Α. Χαλκοκονδύλη 9, σελ. 453, καὶ 483 ἐκδ. Βόννης.

2 Γαβριὴλ ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν ἀνήλθε ἐν πατριαρχικῶν θρόνον τῷ Ὀκτωβρίῳ τοῦ 1780 ἐπαριάρχησε δὲ μέχρι τῆς 29 Ἰουλίου τοῦ 1785 δεκὰ καὶ ἑξαμήνησιν τὸ ζῆν ταρεῖς ἐν τῷ κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα τοῦ Βοσπόρου (Κωνσταντινουπόλεως) καὶ τῶν Ταξιαρχῶν. Ὅστε διορθώσαν τὴν τε χρονολογίαν καὶ τὸ ἐνδοσ τοῦ κειμένου τριετῆ εἰς πενταετῆ, τὰ ἐν σελ. 159 τοῦ καταλόγου τοῦ Μαθᾶ, (ἐκδ. Β.) καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἀνάγρῃσιν τοῦ ἀπὸ Χμύρης Προκοπίου τακτίου εἰς τὰ τέλη τοῦ 1785 καὶ οὐχὶ τοῦ 1784, ὡς γράφεται.

3 Τοῦ σχολεῖου τοῦτου, ὡς καὶ τοῦ Ντέκα, γίνονται μνεία καὶ ἐν τῇ τριτόμῳ Γεωγραφικῆ Γραμμᾷ τῆς Φατᾶς (Βενετία, 1760), ὅστις ἀριθμῶν τὰς τότε ἐν γένει παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ὄνειο λειτουργούσας σχολὰς γράφει μεταξὺ ἐν σελίδι 144 τοῦ Β'. τῶμου ὅτι «εἰς Ἀθήνας εἶναι ἕτερα δύο σχολαὶ τὸ ἐν δαπάνῃ τοῦ εὐγενοῦς κυρίου Ἰωάννου Δέκα, καὶ τὸ ἄλλο μετὰ τὰ ἔξοδα τῆς πολιτείας».

Περὶ τὰ μέσα τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος (1750 μ. Χ.) ἕτερος φιλόμαθος Ἀθηναῖος, ὁ ἐν Βενετίᾳ ἐγκατεστημένος Ἰωάννης ὁ Ντέκας (Δέκα κατὰ πατριαρχικὸν σημίλιον) μνησόμενος τὸν ἀειμνήστον Γρηγόριον συνέστησεν ἕτερον ἑλληνικὸν σχολεῖον καταθέμενος ἐν τῷ ταμεῖῳ τῆς βενετικῆς Ἀριστοκρατίας τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον διὰ τὸν ἐνιαύσιον τοῦ διδασκάλου μισθὸν διακοσίων δουκάτων, καὶ δι' ὑποτροφίαν δώδεκα ἀπόρων ἀλλ' ἐπιμελῶν μαθητῶν ἀνά 25 δουκάτα κατ' ἔτος.

Ἡ σχολὴ ἠκοδομήθη τῆ χορηγία μὲν τοῦ Ἰωάννου, ἀλλ' ἐπιστάσει τοῦ ἐξαδέλφου αὐτοῦ Μιχαὴλ Ντέκα. Τῆς σχολῆς ταύτης τρίτος τὴν χρονολογικὴν σειράν διδασκαλὸς ἦν Ἰωάννης ὁ Βενιζέλος (κατὰ τὸ σημίλιον, περὶ οὗ κατωτέρω, Βενιζέλος) διορισθεὶς τῇ 26 Αὐγούστου 1774. Οὗτος περιέγραψε κατὰ τὰ γράμματα τοῦ Σουρμελῆ, ἐξ ὧν παραλαμβάνεται ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης: «τὸ πῶς ἐπολιτεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ 1690—1754, ἐν ὑπομνήματι δημοσιευμένῳ ἐν σελ. 64 τοῦ εἰρημένου ποιηματίου τοῦ Σουρμελῆ. Ὁ διδασκαλὸς οὗτος κατὰ μὲν τὸν Σουρμελῆν (ἐνθ' ἄνωτ. σ. 72) παρέτεινε τὸ ζῆν μέχρι τοῦ 1806, κατὰ δὲ τὸν κ. Γ. Κωνσταντινίδην τῷ 1801. Σφάλλονται ἀμφότεροι περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου, καθότι τὸ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχίας Γρηγορίου τοῦ Ε'. γεγονὸς σημίλιον κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ (1807) ὅπερ ἀντεγράψαμεν ἄλλοτε μὲν ἡμεῖς ἐκ πατριαρχικῶν κωδικῶν, ἦν δὲ προδεδημοσιευμένον μετὰ σφαλμάτων, ὡς παρακατιόντες σημειώσαμεθα, θεωρεῖ τὸν σοφολογιώτατον διδασκαλὸν καὶ τὸν Ἰωάννην Βενιζέλον ἐν τοῖς ζῶσιν, ὀρίζεται δὲ μάλιστα αὐτῷ μισθὸς πεντακοσίων γροσίων εἰς τρεῖς δόσεις πληρωτέος, ἰς κοιλὰ σίτου, ἐν καρτάρι τυροῦ καὶ ἐξ ἕστια ἐλαίου δαθησόμενα ταῦτα πάντα ὑπὸ τοῦ φιλοπάτριδος ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Πετράκη Διονυσίου.

Τὸ Σχολεῖον τοῦτο μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Βενετίας, ἐν ἣ κατατεθειμένα ἦσαν καὶ τὰ κεφάλαια αὐτοῦ, ἦτοι μετὰ τὸ 1797 μολίς διετίαν ἐτι διετηρήθη χάρις τῷ ζήλῳ τοῦ διδασκόντος, ὅτε φαίνεται μὴ λειτουργοῦν μέχρις οὗτο ὁ ἀνω μνημονοῦμενος ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Πετράκη κύρ Διονυσίου ὁ Πετράκης ἀνέλαβε κατὰ τὰ 1805 ἰδίαις δαπάναις τοῦ μοναστηρίου, ὅπερ ἦν σταυροπέδιον, τὴν τε μισθοδοσίαν τοῦ διδασκάλου καὶ τῶν δώδεκα ἀπόρων μαθητῶν. Ὅτε δὲ ἦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἱερά Σύνοδος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, οὐ τοὺς οὐλακας κατέβηεν ὁ ἀοιδίμος ἐν πατριαρχίαις Γρηγόριος ὁ Ε'. (Β'. αὐτοῦ πατριαρχείῳ) ἐπληροφόρηθη παρὰ τοῦ τότε ἐνδημοῦντος ἐκεῖ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Λεβαδείας κύρ Γρηγορίου καὶ ἐκ γραμμάτων τῶν ἐνταῦθα προκρί-

1 Ἱστορία Ἀθηνῶν (Ἀθήνησι: 1877) σελ. 540.

των ὅτι ὁ ἀοιδίματος ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν φιλοτιμησάμενος ἀνέλαβεν ἀναστήσασθαι καὶ ἐπισυντάσσει τὴν πάλαι ἀκράσασαν κοινήν τῶν ἑλληνικῶν μαθημάτων σχολήν τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Δέκα ἐπὶ κοινή ὄφελειά καὶ προόδῳ τῶν πατριωτῶν αὐτοῦ, τότε ἐσπευσε νὰ κατοχυρώσῃ τὰς ἀνω εἰρημῆνας χορηγίας δι' ἰδιαιτέρου σημίλιου γράμματος, ὅπως εἰς τὸν ἐξῆς χρόνον μένωσιν αὐταὶ ἀμετακίνητοι καὶ ἀπαράσφαυτοι.

Τὸ σημίλιον τοῦτο, ὅπερ ἐκ πατριαρχικῶν κωδικῶν ἄλλοτε ἀντεγράψαμεν, εὐρομεν ἐλθόντες πέρυσιν ἐνταῦθα προεκδομένον ἐν τῇ 488 σελ. τοῦ Β'. τῶμου τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «τὰ κατὰ τὸν ἀοιδίμον Γρηγόριον τὸν Ε'» συγγραμματος, ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Π. Ἀγγελουπόλου τῷ 1865. Ἀλλ' εἰ καὶ δωδεκάδα ἄλλων πλημμελῶν ἀναγνώσεων ἔχει, ὁμολογουμένως μὴ δικαστρεβλουσῶν τὴν ἔννοιαν, οὐχ ἦττον δὲν δυνάμεθα νὰ παραβλέψωμεν τὰς ὑπὸ τὸ σημίλιον ὑπογραφὰς τῶν μητροπολιτῶν, αἵτινες καὶ μὴ ἐν τάξει εἶναι καὶ πλημμελέστατα ἀνεγνώσθησαν. Γνωστὸν δὲ πῶσον ἡ γνώσις τῶν μητροπολιτῶν τὰ μέγιστα συμβάλλεται καθόλου μὲν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν τῶν μητροπόλεων. Ὅθεν διορθώσασαν ὡς κατ' ἀληθῆ καὶ πιστὴν ἀντιγραφὴν.

† Ὁ Κωνσταντίνος Φιλόθεος † Ὁ Εὐθύσιος Διονύσιος, † Ὁ Ἡρακλεῖας Μελέτιος † Ὁ Κυρίκου Μακάριος † Ὁ Νικοληθῆλας Ἀθανάσιος, † Ὁ Νικαῖος Δανιὴλ, † Ὁ Δέρκων Γρηγόριος, † Ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος, † Ὁ Νεοκαισαρείας Μελέτιος, † Ὁ Ἀθηνῶν Γρηγόριος, † Ὁ Ἀγγύρας (σιδ) Ἰωαννίνιος, † Ὁ Μεσημβρίας Γρηγόριος, † Ὁ Φερσάλων Παρθένιος.

Προσέτι διορθώσασαν καὶ τὸ «δεκαπέντε κοιλὰ σίτου εἰς δεκαεὶ».

Τὸ σχολεῖον τοῦτο διετηρήθη μέχρι τοῦ 1813, ὅπως καὶ πλείον δὲν γνωρίζω. Κατὰ τοῦ Σουρμελῆν, γράφοντα κατὰ τὸ 1834 (ἐκδοσις ἐν Αἰγίνῃ σελ. 72 κερ. στ.) ὁ κατὰ τὸ 1824 ἐπαρχος Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Σουτζός ὁ ἐκ Βυζαντίου ἔγραψεν εἰς τὰς μονὰς Πεντέλης, Πετράκη Βρανᾶ καὶ Καισαριανῆς ὅπως εἰσφέρωσι πεντακισχίλια γροσία. Συνίσταται λοιπὸν αὕτις ἡ σχολὴ αὕτη τοῦ Δέκα, καὶ κατὰ μάρτυρον τοῦ 1824 διορίζονται διδασκαλοὶ Ἰωάννης ὁ Εἰρηναῖος καὶ ὁ Σουρμελῆς, ὁ δὲ Παρθενῶν μεταβάλλεται εἰς σχολεῖον ἄλληλοδιδασκτικὸν τῶν παρθένων. Ταῦτα καὶ τὰ μετέπειτα συμπληρωσάτωσαν ἄλλοι κατὰ ἀλλήλοτερον ἔμοῦ καὶ μάλιστα εἰς τὰ περὶ Ἀθηνῶν.

Ἦδη περὶ τῶν μητροπολιτῶν εἰπωμένων. Γρηγόριος ὁ ἀνω ἀναφερόμενος εἶναι ὁ τὸν ἀποβιώσασαν Ἀθανάσιον δεξάμενος κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1799, ὅστις τὸν φεβρουάριον τοῦ 1820 ἐκλί-

1 Διονύσιος Πετράκης ὁ Β' ἦν τότε διάδοχος ἐν τῇ ἡγουμένει τῷ πρώτῳ Διονυσίῳ Πετράκῃ ἀποθανόντος τῷ 1822.

γεται Χαλκηδόνος. Ἀντ' αὐτοῦ δὲ διορίζεται μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ Λεβαδείας ὁ μέγας ἀρχιδιάκονος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου κύρ Διορόσιος, ἐν ἐκμετρήσαντάς τὸ ζῆν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1827 διαδέχεται ὁ θεοπρόβλητος καὶ πανιερώτατος μητροπολίτης Εὐρύπου κύρ Γρηγόριος. Τὸ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ μητροπολίτου τοῦτου ὑπόμνημα ἔχει ὡδε:

«Ἐπειδὴ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις Ἀθηνῶν διέμεγεν ἐστερημένην διοικήσεως ἀρχιερατικῆς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐτι τῆς ῥήσεως τῶν περιστάσεων, ἀτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Διονυσίου τοῦ ζῆν ἐκμετρήσαντος, ἤδη δὲ τῆ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπία καὶ χάριτι καὶ τῷ ἐλέει τῆς θεοῦ ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένης κραταιᾶς βασιλείας, λωφισάντων τῶν ἐκεῖ δεινῶν καὶ τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως τῆς ἐπαρχίας, ἀναγκαίως φανεῖσθαι προνοία ἐκκλησιαστικῇ καὶ ὑψηλῇ ἐκδόσει καὶ εὐμενείᾳ, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασιμωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κύρ κύρ Ἀγαθαγγέλου συνελθόντες ἐν τῷ πανόσηπῳ πατριαρχικῷ καὶ τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλλόμενοι εἰς εὐρεσίαν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεχομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντορικὴν ῥάβδον τῆς ἀγιωτάτης αὐτῆς μητροπόλεως πρώτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην ἅγιον Εὐρύπου κύρ Γρηγόριον ὁ τὸν Παῖσιον καὶ γ τὸν Ἱερραῖον, ὃν τὰ ὄνόματα κατεστρόθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἐνδειξὴν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον Σεπτέμβριον 1827.»

Ὁ Γρηγόριος οὗτος ἀποθνήσκει κατὰ μάρτιον τοῦ 1828, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐκλέγεται ὁ μητροπολίτης πρῶην Ἄρτης Ἀρθίμος, ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὁποῖου ὑπογράφουσι μόνον τέσσαρες μητροπολίται, ὁ Εὐθύσιος Μακάριος, ὁ Ἡρακλεῖας Ἰγνάτιος, ὁ Κυρίκου Ματθαῖος καὶ ὁ Νικοληθῆλας Πανάρετος.

Ταῦτα πρὸς διασάφεισιν καὶ συμπληρώσειν τῆς ἱστορίας τῶν μητροπολιτῶν.

Ἐγράφη ἐν Ἀθήναις ὁπερμεσοῦτος Ὀκτωβρ. 1888.

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΑΔΗΣ

Η ΖΟΥΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ

Ἐπεισόδιον τῆς ἐπαρσασίας τοῦ 1821 ἐν Κρήτῃ.

Ἐἶχε κυριευθῆ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν τῆς Κρήτης ἡ ὀχυρὰ νησίς Γραμβούσα καὶ οἱ

Ὁ Εὐρύπου οὗτος Γρηγόριος «φυγῆ χρησάμενος καὶ παντελεῖ καθαιρέσει καθυποβλήθει» ἐπὶ πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου ἦν πρῶην ἀρχιμανθρῆτης τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐκλεγεί τῷ ἀπριλίῳ τοῦ 1799. Ἡ καθαιρέσις αὐτοῦ ἐγένετο τὸν αἰῶνον τοῦ 1827, ἀλλὰ καὶ ἡ συγχώρησις αὐτοῦ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Περὶ τῶν μητροπολιτῶν Εὐρύπου ἄλλοτε.

Τούρκοι καταβληθέντες ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων ἡττῶν ἦσαν περιωρισμένοι εἰς τὰ ὑπολειπόμενα αὐτοῖς πέντε φρούρια. Μόνον συμμορία τινὲς τολμηρῶν καὶ αἰμοκαρῶν Τούρκων ἐτάραττον ἐκ διαλειμάτων τὰ δνεῖρα τῶν θριαμβευόντων Χριστιανῶν διὰ νυκτερινῶν καὶ αἰφνιδίων ἐπιδρομῶν ἐπὶ τὰς ἀφυλάκτους κώμας. Αἱ συμμορίαι αὐταί, ἐκ προηγουμένων ἐτῶν μαστίζουσαι τοὺς ἐπαναστάτας, ἔφερον τὸ ἀποτρόπαιον ἐν τῇ ἐπικτητῶ σημασίᾳ τοῦ ὀνομα Ζουρίδας, τοῦτ' ἐστὶν Ἀλώπεκες, κατὰ τὸ Κρητικὸν ἰδίωμα. Τὸ ὄνομα ἦτο ἐκφραστικώτατον, διότι ἀπαράλλακτα ὡς ἐκείναι νύκτωρ ἐπιπύπτοντες ἐστραγγαλίον ὄσους καταλαμβάνον κοιμωμένους, μὴτε γερόντων, μὴτε γυναικῶν, μὴτε βρεφῶν φειδόμενοι, διήραπαζον ὅ,τι χρήσιμον εὕρισκον καὶ ἀνεχώρων εἰς τὰς πόλεις πρὸ τῆς ἡμέρας.

Καίτοι κατὰ τὴν θηριδίαν καὶ τὴν δολιότητα πᾶσαι αἱ Ζουρίδαι ἐπιλοτιμούντο νὰ συμβαδίζωσι, κατὰ τὴν τολμηρὴν ὁμῶς καὶ τὴν εὐνοίαν τῆς τύχης εἶχε τὰ πρωτεῖα τὸ στίφος ἐπὶ τὰ Σελινιωτῶν, οἵτινες καὶ ὅτε ἀκόμη οἱ λοιποὶ Τούρκοι δὲν ἐτόλμων ἐν καιρῷ νυκτός να διασκέλισαι τὸν οὐδὸν τῆς θύρας τῶν διὰ τὸν φόβον τοῦ φοβεροῦ τῶν Γραμβουσιανῶν Καλησπέρα, εἶχον τὸ θάρρος νὰ ἐξορμῶσιν εἰς τὰ ἐνδοτάτα τῶν δυτικῶν ἐνοχίων τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν καὶ ποιμαντορικὴν ῥάβδον τῆς ἀγιωτάτης αὐτῆς μητροπόλεως πρώτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην ἅγιον Εὐρύπου κύρ Γρηγόριον ὁ τὸν Παῖσιον καὶ γ τὸν Ἱερραῖον, ὃν τὰ ὄνόματα κατεστρόθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἐνδειξὴν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον Σεπτέμβριον 1827.»

Ὁ Γρηγόριος οὗτος ἀποθνήσκει κατὰ μάρτιον τοῦ 1828, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐκλέγεται ὁ μητροπολίτης πρῶην Ἄρτης Ἀρθίμος, ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὁποῖου ὑπογράφουσι μόνον τέσσαρες μητροπολίται, ὁ Εὐθύσιος Μακάριος, ὁ Ἡρακλεῖας Ἰγνάτιος, ὁ Κυρίκου Ματθαῖος καὶ ὁ Νικοληθῆλας Πανάρετος.

Ταῦτα πρὸς διασάφεισιν καὶ συμπληρώσειν τῆς ἱστορίας τῶν μητροπολιτῶν.

Ἐγράφη ἐν Ἀθήναις ὁπερμεσοῦτος Ὀκτωβρ. 1888.

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΑΔΗΣ

ρίδην, ἄλλον ποιμένα ἐκεῖ πλησίον ἀγροῦκοντά, οὗτος δ' ἐνόησας τὰ διατρέχοντά καλεῖ διὰ μεγάλων κραυγῶν εἰς βοήθειαν καὶ συγχρόνως παρακλοῦσθαι τοὺς ἐπιδρομῆσι ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰ ἔχρητων. Αἱ περὶ συνοικίαι ἀφηνεζίζονται καὶ μετ' ὀλίγον στίφος ἐκ δεκαπέντε περὶπου ὀπλοφόρων, ἐπὶ κεφαλῆς ἐχόντων τὸν ἀνδρεῖον Κουμήν, διώκει κατὰ πόδας τὴν ἐπτακέφαλον Ζουρίδαν ἐπὶ τέλους δὲ περιορίζουσιν αὐτὴν εἰς τὸ ἀβαθεὶς κώμα μικροῦ τινος καταρράκτου κατὰ τὴν θέσιν Χόνδρου, καὶ ἀρχονται ἐκατέρωθεν Ζωτροῦ πυρός...

Δυστυχῶς ἡ θέσις ἐκεῖνη, λίαν ὀχυρὰ διὰ τοὺς Τούρκους, ἦτο πάντη ἀκατάλληλος διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν Χριστιανῶν, διότι ἐὰν μὲν ἐπετίθεντο ἐκ τῶν ἐμπροσθεν τοῦ καταρράκτου, θὰ ἦσαν ὅλως ἐκτεθειμένοι, ἐὰν δ' ἐκ τῆς ὀφρῆς αὐτοῦ, ὅπερ προτίμησαν, θὰ ἦσαν μὲν ὀλιγότερον ἐκτεθειμένοι, ἀλλὰ καὶ ἐλάσσονα βλάβην ἤβελον προξενεῖ εἰς τοὺς Τούρκους, ἀτε μὴ δυνάμενοι εὐχερῶς καὶ ἀκινδύνως νὰ διευθύνωσι τὰ πυροβόλα τῶν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου.

Μέχρι δειλῆς σχεδὸν ἐμάχοντο οἱ μὲν Τούρκοι μετὰ τὴν τυφλὴν νύκταν ἀπληπτισμένον, οἱ δὲ Χριστιανοὶ μετὰ τὴν ἐξάλλον ἀγανάκτησιν κινῶς μάτην προσπαθούσης νὰ φονεύσῃ χελώνην, ἣν φαντάζεται μειδίωσαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ὀστράκου τῆς. Εἶχον δὲ φανερωθῆ ἔξ τῶν Χριστιανῶν καὶ πληρωθῆ τινες τῶν Τούρκων, ὅτε ὁ Κρουμῆς βλέπων ὅτι ἡ τακτικὴ τῶν ἀπέβαινον ὄχι πλέον ματαία, ἀλλ' ἐπιζημία, καταφεύγει ἐν τῇ ἀμνηχανίᾳ τοῦ εἰς κίνδυνῶδες τόλμημα.

— Παιδιά! ἀνακράζει, εἶνε ἡτροπῆ ἐπὶ τὰ παληότορκοι νὰ μᾶς-ε-τρῶνε τὸση ὄρα καὶ νὰ μᾶς-ε-σκότώσουν κ' ἀπὸ πάνω. Εὐμπρός, φανερὰ!... ὅσοι σκοτωθῶμε κ' ὅσοι μείνωμε, μὰ νὰ ταὺς ξεβγάλωμε, νὰ γλυτώσωμε οἱ Χριστιανοί...

Καὶ πῶτος κύπτει ἐπὶ τοῦ κρημοῦ ὄσον ἠδύνατον καὶ πυροβολεῖ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ πυροβολισμοῦ ἀκούεται θροῦς τριβῆς καὶ ὁ Κουμῆς ὀλισθήσας κρημνίζεται καὶ πίπτει... πρὸ τῶν Τούρκων. Παραδόξως ὁμῶς οὐδὲν ἐπάθεν ἐκ τῆς πτώσεως ἐκείνης, ἀλλ' οὔτε τὸν παρατὸν ἐθρουβῆθη καὶ σπασάμενος τὴν πτοτόλαν τοῦ ὤρμησε κατὰ τῶν ἐκπλήκτων Τούρκων.... Εἰς Κρητικὸς ἀκινάκης (λαζος) ἀστράπτει αἰφνῆς ἐν τῇ χειρὶ ἐνὸς τῶν Τούρκων καὶ βαρῶς κατέρχεται πρὸς τὸ στήθος τοῦ Κουμῆ ἄλλ' οὗτος μετ' εὐκηνίας ἐκιοῦρου ἀποφεύγει τὸ κτύπημα καὶ συλλαμβάνει ἰσχυρῶς ἐν τῇ μασχάλῃ τοῦ τὸν πλῆξαντα βραχίονα, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἐτέρως χειρὸς πυροβολήσας πίπτει νεκρὸν ἄλλον Τούρκον, ἐτοίμον νὰ τὸν πλῆξῃ διὰ μαχαίρας. Τὴν στιγμήν ἐκείνην καταφθάνουσι καὶ οἱ λοιποὶ Χριστιανοὶ καὶ πρώτοι εἰσφύωσιν ὁ Διγριντῆς καὶ ὁ Μαρκετογεώργης. Ἀλλ' ὁ τελευταῖος οὗτος μολίς εἰσελθὼν πίπτει πληγῆς κατακαρδα.

1 Αἱ κώμαι τοῦ Σελίνου ἀποτελοῦνται ἐκ μεμακρυσμένων ἀπ' ἀλλήλων συνοικιῶν.

ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ζ'.

Παρά τὰς ὄχθας τῆς λίμνης τοῦ Φενεοῦ.

Ἡ Στυμφαλία εἶναι ἡ δευτέρα βαθμῖς, εἰς ἣν κατεῖ τις ὅπως ἀνέβη τὰ ἀπότακα καὶ ὑψηλότερα ὄρη τῆς Κορινθίας. Ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν χαμαλιώτερων πεδίων τῆς Νεμέας προβαίνει εἰς τὸ ὑψηλότερον τῆς Στυμφαλίου ὄροπέδιον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὑψηλότερον τοῦ Φενεοῦ. Ἐχει οὕτω τις πρὸ αὐτοῦ τριβαθμὸν κλίμακα, ἐὰν δὲ τὸ ἐπίπεδον τῆς θαλάσσης καὶ τὸ ἐπίπεδον τῆς λίμνης τοῦ Φενεοῦ ληφθῇ ὡς ἀφετηρία καταμετρήσεως τοῦ κλιμακιδίου χωροῦντος ὕψους, προκύπτει περὶ τὰ 800 μέτρα διαφορά ὕψους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς θαλάσσης ἄχρι τῆς ἀρχῆς τῆς λίμνης, τόσο περιπλοκῶς ὅντος τοῦ ὕψους τῆς φενακτικῆς λίμνης ἀπὸ τοῦ ἀλμυροῦ ἐπιπέδου.

Κατὰ τὴν παλαιὰ χωρογραφικὴν διαίρεσιν ὁ Φενεὸς ἦν Ἀρκαδία. Χωρῶν τις ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, διήρχετο τὴν Στύμφαλον καὶ ἐφθάνεν εἰς τὸ Γεραντεῖον ὄρος, τὸ ἀποτελοῦν τὸ σύνορον τῆς Φενακτικῆς, τῆς Ἀρκαδικῆς δηλονότι, γῆς, πρὸς τὴν Στυμφαλίαν. Τὰς χλοερὰς πλευρὰς τοῦ Γεροντείου ὄρους ἀνηρχόμενον κάγω, ὅτε, ἀφῆσας τὸ Καλιάνι, ὤδευον πρὸς τὴν γῆν τῶν Φενακτῶν. Εἶπον πρὸ ἐμοῦ τὸ χωρίον Καστανιά ἐν μέσῳ ἀποτόμου, ἀλλ' εὐαρέστου τοποθεσίας. Παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἔνθα εὐρηται τὸ διχοτομούμενον χωρίον Καστανιά, ῥέουσιν ἀφθονα ὕδατα, ἐκβάλλοντα διὰ τῆς κοίτης ξηροῦ χειμάρρου. Εἶναι τὰ Τρίκρηνα. Ἐνταῦθα αἱ νύμφαι ἔλουσαν τὸν ἀρτιγέννητον Ἐρμῆν, ἐξ οὗ καὶ αἱ πηγαὶ ἐλέγοντο ἰεραὶ τοῦ Θεοῦ. Ὑπερθεὶν αἰρεται ὁ καταπληκτικὸς ὄγκος τῆς Κυλλήνης. Λευκοὶ κόσσυφοι δὲν ζῶσι πλέον εἰς τὰ δάση τοῦ ὄρους, οὔτε τὸ ἱερὸν τοῦ Ἐρμοῦ σώζεται πού τῆς κορυφῆς του. Ἐὰν τὰ ἔχνη τοῦ ναοῦ ἀπωλέσθησαν, τὰ ποικίλα ὄμματα ἐπαγγέλματα τοῦ Θεοῦ ἀμάρτουν. . . καὶ ἴσως ἐτελειοποιήθησαν.

Τὴν κοπιώδη ἀνάβασιν τοῦ Γεροντείου ὄρους ἀμείβει ἡ ἀπὸ τῆς κορυφῆς του αἰφνιδικὰ ἀποκάλυψις τῆς φενακτικῆς λίμνης, καὶ τοῦ λαμπροῦ φυσικοῦ πανοράματος ὅπερ, διὰ τὸ κάλλος ἢ μάλλον διὰ τὴν ἀπότομον ἐμφάνισιν, μὲ κατέπληξε καὶ μὲ συνήρπασεν. Ἀνέμωτον βεβαίως νὰ ἴδω τὴν λίμνην, ἀλλ' οὐχὶ καθ' ὃν τρόπον ἀπεκαλύφθη πρὸ ἐμοῦ. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐθεώρουν αὐτὴν βαθμηδὸν ἐκτυλισσομένην, ἀλλ' αὐτὴ ἐνεφανίσθη πλήρως, ἀστραπηβόλος, μὲ χλοερὰ ὄρη καὶ εὐάνθεϊς πεδιάδας. Μοὶ προϋξένησε τὴν ἐντύπωσιν ὠραίας γυναικός, ἥτις αὐταρέσκως καὶ μετὰ πινος κακεντρεχίας ἴσως καταπλήσει τὸν νοῦν τοῦ θαυμαστοῦ τῆς ἐπιδει-

κνύουσα ἀκαριαίως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ καθ' ὃν χρόνον δὲν τὸ ἀνέμενε, τοὺς θησαυροὺς τῆς καλλονῆς, δι' ἧς τὴν ἐπρόικισεν ἡ φύσις. Ἐνθυμούμαι ὅτι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε πρὸς τὴν δύσιν του. Ἡρέμα ἠπλοῦντο πρὸς τὸ βάθος τὰ δικυγῆ ὕδατα τῆς λίμνης, τὸ κέντρον τῆς ὁποίας ἠκτινοβάλλει ἐκ τοῦ φωτός, ἐνῶ οἱ ἀνατολικομεσημβρινοὶ μυχοὶ ἐφαίνοντο πως σκιεροί, τῶν ἠλιακῶν ἀκτίνων κωλυμένων, ἐκ τῶν πῆριξ ὄρεων, νὰ φωτίσωσι τὰς ἀπωτάτας ἐσχαιτίας. Αἰκορυφαὶ τῶν βουνῶν ἐφαίνοντο ἐντὸς τῶν ὕδατων. Γαλήνη καὶ σιωπὴ ἐκράτει πῆριξ. Αἶφνης τὰ δασύδια πτηνὰ ἀρχοῦνται ψάλλοντα. Χαλαρὰ αὖρα σείει τὰς ἐλάτους τῶν ὀρέων. Τὰ μύρα τῆς ἐρείκης καὶ τῶν πύκτων προσβάλλουσιν ἰσχυρότερον τὰς αἰσθήσεις, τὰ δὲ ὕδατα τῆς λίμνης ψιθυρίζουσι ἀσθενῶς παρὰ τὰς ὄχθας. Ἀπὸ τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν φυτειῶν τῆς πεδιάδας φαίνονται ἐξερχόμενοι οἱ χωρικοί, καὶ ἀπὸ τῶν πλευρῶν τῶν καταφύτων ὄρεων ἀκούονται συρίζοντες οἱ αἰπόλοι. Ὁ ἥλιος ἐκρύβη ἤδη. Ἐσκιώθη μικρὸν ἡ λίμνη, τὰ δὲ ὄρη προσέλαβον μεγαλοπρεπεστέραν τὴν ἐκφρασιν. Ἄλλ' ἰδοὺ μετὰ μικρὸν προβαίνουσα ἡ σελήνη ἄργυροὶ τὰ ὕδατα τῆς λίμνης, καὶ χύνει φῶς μυστηριώδες εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων καὶ τῶν δασῶν. Πηγαὶ ὕδατων κελαρύζουσι πῆριξ φάραγγες ἐλατοσκοπεῖς ἐκτείνονται ὑπὸ τὸς πόδας μας, καὶ κορυφαὶ ὑψηλαὶ ἐγείρονται ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου. ὦ! νύμφαι καὶ ὀρεσίδιοι τῆς ἀρχαιότητος θεοί, διατὶ ἐγκατελείψατε τὰ τερπνὰ ἀσπλάσας! Εἰς τὰ σπῆλαια τῆς Κυλλήνης δὲν ἀκούεται πλέον ὁ Πάν, οὔτε ὁ Ἐρμῆς ἵπταται ἀπὸ κορυφῆς εἰς κορυφὴν, ἄγγελος καὶ ταχυδρόμος τοῦ Διός. Δὲν εἰσεύρω διατὶ μ' ἐμελαγχόλα ὁ συλλογισμὸς, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς γῆς ἐξωρίσθησαν διὰ παντὸς οἱ Θεοί! Ἐθαύμασα πάντοτε τὸ κάλλος καὶ τὰς ἀπαραμίλλους ἀλληγορίας τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας τὴν νύκτα ἐκείνην ὅμως εἶχον ἐντελῶς κατακτηθῆ. Ἥμην ἐθνικὸς μάλλον ἢ χριστιανός. Ἐπόθουν τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐξορίστων θεῶν, ἐπόθουν νὰ ἴδω τὰς νηριδίας προβαλλούσας ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς λίμνης καὶ ἀπὸ τὰ διαυγέστατα νάματα τῶν πηγῶν. Ἐζήτησα σχεδὸν νὰ φωνάξω τοὺς φυγάδας. . . Αἶφνης ὁ ὁδὸς ἀρχεται ἄδων κοινὸν ἄσμα. Βαβαί! εἰς ποῖον βάρβαρον πραγματικῆς μετὰ ἐκτετατῆς ἀπροσδοκίτης. . . Τὸν παρεκάλεσα νὰ σιωπήσῃ, καὶ οὕτως ἐν σιγῇ ἠκολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας. Διήλθον διὰ τοῦ χωρίου Μουσᾶ καὶ

περαιτέρω διὰ τοῦ χωρίου Μεσαίων. Παρ' αὐτὸ εἶδον ἐγειρόμενον κατηρειπωμένον κτήριόν τι. Ἡρώτησα, ἔμαθον δὲ, ὅτι τὸ εἶδος ἐκεῖνο, ἦν οἶκος τοῦ ποτὲ δυνάστου τῆς Κορινθοῦ Κιαμῆλ βῆη. Βαδίζων πάντοτε, καὶ πάντοτε ἀναλογιζόμενος τοὺς ὠραίους χρόνους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τὸ συντριβὴν κράτος τῶν θεῶν τῆς, ἐφθασα, περὶ βαθυτάτην νύκτα, εἰς τὴν τερπνὴν κώμην Γκούρα, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ δήμου Φενεοῦ, ἔνθα διενυκτέρευσα.

Ἀπὸ τῆς μνηστῆς τοῦ Ἀγ. Γεωργίου παρὰ τὰ Ἀροάνεια ὄρη καὶ τὴν λίμνην τοῦ Φενεοῦ.

Περὶ δυσμᾶς ἡλίου ἀφῆκα τὴν περιρροῦν καὶ δασύκιον κώμην Γκούραν χωρῶν πρὸς τὴν μονὴν τοῦ Φενεοῦ. Ἀπὸ τοῦ ὄρειου χωρίου κατήλθον εἰς τὴν ὑποκειμένην ὠραίαν πεδιάδα, καὶ ἀφῆσας δεξιόθεν τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντιμετώπου ὄρους κώμην Σιδίστας, τὴν οἶονα ἀντιζῆλον τῆς Γκούρας, κατηνθύνθη πρὸς δυσμᾶς. Ἡ μονὴ ἀπέχετο δίωρον περιπλοκῶν ἀπὸ τῆς κώμης. Διπλοὶ ποταμοί, γνωστοὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἀρδεύουσι τὸ χλοερὸν πεδίον τῆς Σιδίστας καὶ Γκούρας. Ὁ εἰς τούτων εἶναι ὁ Ὀλβίος, ὃν Ἀροάνειον ἐκάλεον τινεῖς, ὁ ἑτέρος εἶναι ὁ ἱστορικώτατος Λάδων, ὅστις, φερόμενος διὰ τοῦ Φενακτικοῦ πεδίου, ἐκβάλλει εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπὸ ταύτης, ῥέων ὑπογείως, ἀναφαίνεται εἰς τὸν γνωστὸν Λάδων, τῶν ἐκείθεν τοῦ Ἐρμάνθου πεδιάδων, ὅστις, ἐνομούμενος μετὰ τοῦ Ἀλφειοῦ, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀρκαδικὸν κόλπον ἢ τῆς Κυπαρισσίας.

Ἡ ἀπὸ τῆς κώμης πρὸς τὴν μονὴν ὁδὸς εἶναι γραφικωτάτη. Βαίνει τις ἐν μέσῳ πλατάνων καὶ θεωρεῖ πῆριξ αὐτοῦ βουνὰ καὶ λόφους καλυπτομένους ὑπὸ συννεφῶν δασῶν. Ἐνίοτε, ἀφανῆς ἐν μέσῳ τῆς πλατανοφύτου ὁδοῦ, ἔβλεπον τὰ πτηνὰ ἐρχόμενα νὰ ζητήσωσι νυκτερινὸν ἀσυλον ὑπὸ τοὺς κλάδους τῆς δασυφύτου φυτείας, ἥτις ἐκάλυπτε τὰ ὄρη. Ἐφευγον εἰς τὸν ἦχον τῶν βηματικῶν, καὶ ἐπέστρεφον μετ' ὀλίγον ἄδοντα τὸ νύκτιον ἄσμα. Ἦδεῖα μόλπη ἠκούετο τότε ἀνὰ τὴν χαράδραν, καὶ ὁ κρότος τῶν βρόντων ὕδατων, ἐνούμενος μετὰ τοῦ ἐλαφροῦ ψιθύρου τῶν δένδρων συνεπλήρωσε μουσικῆν, ἥς τὸ κάλλος ἐπέτεινεν ἡ ἐρημία καὶ ἡ ὥρα.

Ἐφθασα εἰς τὸ «Παλαιομοναστήριον» καὶ ἐκαμῖφα διευθυνόμενος πρὸς τὴν μονήν.

Ἡ ὥρα εἶχε κρυθῆ ὀπισθεν τῶν Ἀροανείων ὄρεων, μίαν τῶν κορυφῶν τῶν ὁποίων, ἐλατόφυτον ἄχρι τοῦ μέσου, εἶχον κατέναντι ἐμοῦ. Ἡ φαλακρὰ κορυφὴ τῆς Δουρδουβάνας (οὕτω καλεῖται ὁ βραχίον οὗτος τῶν Ἀροανείων) ἤστραπτεν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ δύοντος ἡλίου. Ἀμαυροὶ ἐξετείνοντο χαμηλότερον οἱ σύσκιαι πρόποδες τῆς, ἀποτελοῦντες στυλοβάτην σκιερὸν ἐφ' οὗ ὑψοῦτο ἀκτινοβόλος ἢ γυμνὴ κορυφὴ τοῦ ὄρους. Μὲ ἀνέμνησε τοὺς ἀδριαντάς ἐγειρομένους λευκοὺς ἐπὶ βάσεως ἀμαυράς. Ἡ ἀπὸ τῆς Κυλλήνης ἀνατείλασα σελήνη νέα εἰς τὴν εἰκόνα προσέθηκε θέλγητρα. Τὰ ὑψηλότερα σημεῖα ἐφωτίζοντο ζωηρῶς, ἐνῶ τὰ χαμαλιώτερα ἦσαν σκιερά. Σιωπὴ καὶ μελαγχολία ἐκράτει πανταχοῦ. Πόθοι ἀόριστοι ἐβάσταζον εἰς τὴν ψυχὴν. Ἐπόθει τις χλωρὸς νὰ γρη῏ζη τί ποθεῖ, ἐμελαγχόλα βαθέως χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὸ διατὶ! Ἐὰν τὴν ὄραν ἐκείνην μοῖρα παντοδύναμος ἐνεφανίζετο πρὸ ἐμοῦ καὶ μοὶ ἔλεγε νὰ ζητήσω ὅ,τι ἤθελον καὶ ὅ,τι ἐπόθουν θὰ ἔμενον ἀναυδος. Οὐδεμίαν εἶχον γνώμην. Δὲν ἤξευρον τί ἤθελον, καὶ ἐν τούτοις ἐπόθουν.

Εἰς τὴν μονὴν ἐφθασα περὶ ἀρχομένην νύκτα. Εὐχαριστῶ τοὺς μοναχοὺς ἐπὶ τῇ φιλοξενίᾳ των, ἰδίᾳ ὅμως εὐχαριστῶ τὸν μοναχὸν πάτερ Ἰωσήφ, μεθ' οὗ εὐαρέστως διήλθον ὄρας διαλεγόμενος εἰς τὸν ἐξώστην τῆς μονῆς. Ἐκεῖθεν ἐθεώρουν πρὸς τὸ μεσημβρινὸν βάθος ἐκτυλισσομένην τὴν ὠραίαν λίμνην, καὶ τὸ παμμέγεθος ἡμικύκλιον, τὸ ζωννῶν αὐτὴν, καὶ ἀποτελούμενον ἐκ τῶν πῆριξ ὄρεων. Ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Φενεοῦ, ἦν κατέκλυσε ποτε τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης, φαίνονται ἐκεῖ που. Προφανῶς ἡ λίμνη ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ ὄρειου ἔθου, ὁ οὗ παρελεύσεται, καθόσον παρήλθε πολλὰς τὸ ὄριον, καὶ πολλάκις κατέκλυσε τὸ πεδίον καὶ τὰ γείτονα χωριά. Ἐν τῇ Ἀκροπόλει τοῦ Φενεοῦ ὑπῆρχε νὰδς τῆς Τριτανίας Ἀθηνᾶς, καὶ χαλκοῦς Ποσειδάων, ὃν ὁ πολυμήτης καὶ πολὺπλαγκτος Ὀδυσσεύς, ὁ τῆς Ἰθάκης ἀναβ, ἀνέθηκε τῇ Θεῷ ἄμα εὐρῶν τοὺς ἵππους οὓς ματαίως εἶχε ζητήσει ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα: ὑπῆρχεν ἔτι καὶ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἦν καὶ «Εὐρίπταν» ἐκάλεσαν εὐγνωμῶν διότι εὐρε τοὺς ἵππους του.

Εἰς τὰ βᾶθη τῶν ἐγγύς δασῶν, καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν καταφύτων λοφοσειρῶν πλανώμενος, ἠρώτων ἑμαυτὸν κατὰ τί ἀρὰ γε ὕστερεὶ τοπογραφικῶς ἢ Ἑλλὰς τῶν ἄλλων πεφημισμένων ἐπὶ φυσικῇ καλλονῇ χωρῶν. Τῆς ἀτιμοσφαίρας ἡ διαύγεια εἶναι μείζων παρ' ἡμῖν ἢ ἄλλαχοῦ. Τὰ δάση, ὅσα δὲν ἔκαυσεν ἡ κακοῦργος χεὶρ τοῦ ἐμπρηστοῦ, εἶναι πλούσια ῥύακες αὐλακοῦσι τὰς χλοερὰς κλιτύας καὶ πηγαὶ ἐξαισιῶν ὕδατων ἀναβλύζουσι πανταχόθεν. Εὐκράεις ἀνεμοὶ πνέουσι διὰ τῆς ἐλάτης καὶ τῶν ὄρεων ὁ ὀφθαλμὸς πλανᾶται εἰς γοητευτικὰς ἐκτάσεις, ἡ ἀσφάλεια εἶναι πλήρης, καὶ φιλόξενος ὁ ἀφιλοκέρδεστατος λαός. Ἡ γοητεία τῶν ἀρχαίων παραδόσεων λαμπρύνει ἐπὶ μάλ-

λον τὰς ὠραίας τῆς Ἑλλάδος τοποθεσίας, ἡ δὲ σύγχρονος ἱστορία τῆς ἀναγεννήσεως προσθέτει νέαν αἴγλην εἰς τὴν ἐνδοξὸν τῶν παρελθουσῶν ἐποχῶν. Ἀναντιρρήτως ὁ δῆμος τοῦ Φενεοῦ εἶναι εἰς τῶν γραφικωτέρων δήμων τῆς χώρας. Ἐὰν ἐκαλεῖτο Ἑλβετία, θὰ ἐκίνηε τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν, καλεῖται ὅμως Φενεὸς καὶ παρέχεται ἀπαρατήρητος! Καὶ ἐν τούτοις ἀμφιβάλλω ἐὰν αἱ Ἑλβετικαὶ λίμναι ὑπερτερῶσι τῆς Φενακτικῆς θεωρουμένης ἐν ὄρα ἀρχομένης νυκτός, καὶ ὑπὸ τὸ σελινατὸν φῶς, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν κωδῶνων τῶν πῆριξ ποιμνίων καὶ τοὺς ἠδυτάτους στεναγμούς τοῦ ποιμνικοῦ αὐλοῦ.

(Ἐπειτὰ ἡ Στὸ ἔ).
ΣΥΡΙΑΚΩΝ ΠΑΓΑΝΕΑΗΣ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΒΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ, ΛΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΒΛΑΗΝΙΚ, ΓΛΩΣΣΗΣ
ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΟΥ ΑΝΑΣΤΟΥ

Τὸ «Χάνι τοῦ Ἀνάστου», καὶ οὐχὶ Ἀνέστη, ὅπερ ὁ χαριεστάτος συγγραφεὺς τῶν Πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ ἐντυπώσεων καὶ ἀναμνήσεων, ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Ἐβδομάδος» ἀναφέρει, ὅτι εἶδεν εἰς τὴν εἰσοδὸν τῶν Δερβενακίων, δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων ξενῶνων, οὓς οἱ ἀνθρωποὶ ἐγείρουσι παρὰ τὰς ὁδοὺς ὅπως χρησιμεύσωσιν ἀπλῶς καὶ μόνον εἰς ἀνάπαυσιν, ἢ διαφυγῆσιν τῶν τε ὁδοιπόρων καὶ τῶν ὑποζυγίων των, ἀλλ' ἔχει τὴν ἱστορίαν του σχετιζομένην πρὸς τὴν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ εἰς τὴν μετ' αὐτὴν τύχην τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Χανίου. Ἀγνοῶ ἐὰν οἱ περίοικοι τῶν Δερβενακίων ἐκ παραδόσεως γνωρίζωσι τίς καὶ ποῖος ὁ Ἀνάστος, πόθεν καὶ πότε ἦλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐὰν καὶ οὕτως ἐπολέμησε κατὰ τῆς στρατιᾶς τοῦ Δράμαλη καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ τέλος διὰ τί ἀνήγειρεν ἐκεῖ εἰς τὰ Δερβενάκια τὸ Χάνι, τὸ ὅποιον ἔκτοτε μέχρι σήμερον φέρει τὸ ὄνομα του. Ὁ Φωτάκος ὅμως ἐν τοῖς ἀνεκδότοις βίαις τῶν στρατιωτικῶν, πολιτικῶν καὶ κληρικῶν ἀνδρῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἐξωθεν εἰς αὐτὴν ἐλθόντων κατὰ τὴν ἐπαναστάσιν καὶ πρὸ αὐτῆς, δὲν ἀφῆκε καὶ τὸν Ἀνάστον ἀμνημόνευτον, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις καὶ μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους διηγείται τὰ κατ' αὐτὸν ὡς ἐξῆς:

«Μετὰ τὴν μεγάλην μάχην τοῦ Δερβενακίου ἦλθεν ὁ στρατηγὸς Γενναῖος Κολοκοτρώνης ἀπὸ τῆν Ρούμελην ἔρχων καὶ τὸν γνωστὸν τότε καπετὰν Ἀνάστον, ὅστις κατήγετο ἀπὸ τὴν Σμύρνην καὶ ἀπὸ τοὺς Μωραϊτοσυρναίους. Αὐτὸς ἐπολέμησεν εἰς τὸ Δερβενάκι μέχρι τῆς καταστροφῆς τοῦ Δράμαλη καὶ διεκρίθη, εὐρέθη δὲ καὶ εἰς ἄλλας μάχας. Ἀδικηθεὶς δὲ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις του, καὶ μείνας ἀπορος, ἐκλεξε τόπον νὰ ἀποθάνῃ βασιανίζομενος ἐκεῖ ὅπου πολε-

μῶν ἤριστευσεν. Ἐκαμην ἕνα πτωχὸν «ξενοδοχεῖον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπορίζετ' τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν. Ὅσοι δὲ ἐπερνούσαν ἀπὸ τὸ Δερβενάκι καὶ ἀπὸ τὸ «ξενοδοχεῖον του τὸν ἔβλεπον εἰς κατάστασιν ἐσχάτης πτωχειᾶς, καὶ ἐνθυμούμενοι τὰ ἀνδραγαθήματά του τὰ στρατιωτικὰ ἐσυλλογίζοντο πῶς καταντῶν οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς των. Ἐκεῖ ἀπέθανεν ὅπου καὶ ἐπολέμησε καὶ ἀνδραγάθησεν. Ἐμεινεν ὁμοῦ τὸ ὄνομα του εἰς τὸ «ξενοδοχεῖον» του, καὶ μέχρι σήμερον μνημονεύεται «λεγόμενον τὸ «Χάνι τοῦ Ἀνάστου», τὸ ὅποιον καὶ εἰς τὸ τοπογράφικόν μου φαίνεται».

Σ. Α.

Ἀφορμὴν εἰς τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις ταύτας ἔδωκεν ἡμῖν τὸ ἀκόλουθον ἀξιόλογον βιβλίον.
Γλωσσᾶριον συγκριτικὸν Ἑλληνοκαππαδοκικῶν λέξεων ἤτοι ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένη Ἑλληνικὴ διάλεκτος καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα Ἑλληνικὰ ἀρχαῖα Καππαδοκικῆς γλώσσης ὑπὸ Π. Καρολίδου Δ. Φ. Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Σμύρῃ 1885 (σελ. 221).

Ὁ ἐξ Ἀνδρονικίου τῆς Καππαδοκίας ἔλκων τὸ γένος κύριος Π. Καρολίδης ἐπιστάμενος ὡς ἐκ τῆς χώρας, ἐν ἡ ἐγεννήθη, καὶ τὰς μετὰ τῆς ἐλληνικῆς ἐν Καππαδοκίᾳ εἰς σχέσιν ποικίλην ἐλθούσας ξένας γλώσσας, Ἀρμενικὴν καὶ Τουρκικὴν, ἤτο ὁμολογουμένως ἤδη ἐκ τῶν προτέρων ὁ καταλληλότερος, νὰ ἐξερευνήσῃ τὴν ἐν τῇ μέσῃ Ἀσίᾳ λαλουμένην Ἑλληνικὴν καὶ εἰ τι ἄλλο μετ' αὐτῆς συνδέεται. Ἐπεδόθη δ' εἰς τὸ ἔργον μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας ἀσυνήθους δυστυχῶς παρ' ἡμῖν. Ἐπὶ τῷ ἔργῳ δὲ τούτῳ φαίνεται ὅτι παρεσκευάσθη προσέτι καὶ διὰ τῆς γνώσεως τῆς Περσικῆς γλώσσης καὶ διὰ τῆς κτήσεως γλωσσολογικῆς τινος μεθόδου καὶ ἐμπειρίας. Οὕτως ἔρα τὸ βιβλίον του ἀποβαίνει ἀνάγκη μα ἀξιόλογου, ἐφ' ᾧ καὶ δικαίως ἔτυχε τοῦ βραβείου.

Ὁ κ. Καρολίδης δὲν εἶναι τις τῶν ἀρίτων καὶ κούφων, ἀλλ' ὄλιγς τουναντίον συναισθάνεται κάλλιστα τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου, διὸ εὐλακρῶς ὁμολογεῖ ὅτι «Ὁ ἀγῶν ὄλος ἀποβλέπει οὐχὶ εἰς τὴν λύσιν ἀλλ' εἰς τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος. Ἡ ἐργασία ἡμῶν εἶναι ἀπλῆ προκαταρκτικὴ καὶ προπαρασκευαστικὴ. . . προσάγομεν εἰς τὴν ἐπιστήμην ὕλην ἐπιχειρησμένην ὀπωσοῦν. . .» (σελ. 129—30). Τὴν ἀλήθειαν δὲ τῶν λόγων τούτων τοῦ κ. συγγραφέως ἀδύνατον νὰ μὴ συνιῇ ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης τοῦ βιβλίου του. Διότι τὸν κύριον σκοπὸν τῆς συγγραφῆς,

1 Ἴδε φύλλον 87.

τ. ε. τὴν ἀνεύρεσιν τῆς, πρὸ τῆς ἐπικρα-
τήσεως τῆς ἑλληνικῆς, γλωσσικῆς ἐν
Καππαδοκίᾳ ἐγγυωρίου λώσσης καὶ τοῦ
χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς οὔτε ἐπιτευχθέντα
ἀλλ' οὔτε καὶ ἀδύνατον δύναται τις ἐν
τῷ παρόντι νὰ κηρύξῃ. Ἐπειδὴ ἀναντι-
ρήτως πολλαίαι ἀπορεῖ τις ὅπως πρέ-
πει νὰ ἐξηγηθῇ ἄλλως τὰ γλωσσικὰ
φαινόμενα ἢ παραδεχόμενος τοῦ κ. συγ-
γραφέως τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι λείψανα τινὰ
δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν λίαν δυσδιά-
κριτα καὶ ἀσαφῆ ἀρχαίας γλώσσης, ἄλ-
λοίας ὅπως τῆς ἑλληνικῆς, ὑπολαμβάνου-
σιν ἐν τῷ νῦν ἐν χρῆσει γλωσσικῶν θησαυ-
ρῶν. Αἰτιῶν δὲ τῆς ἀπορίας ταύτης εἶναι
πρὸς ταῖς μεγάλας καὶ βιαιοτέρας με-
ταβολαῖς ἃς ὑπέστη ἐν Ἀσίᾳ ἡ ἑλληνικὴ
γλώσσα, καὶ τοῦτο ὅτι ὁ κ. συγγραφεὺς
δὲν προέβη εἰς τὸ ἔργον μεθοδικῶς, τού-
λάχιστον οὕτω μεθοδικῶς, ὅπως ἐννοοῦ-
μεν ἡμεῖς σήμερον.

Κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τῶν ἀρ-
χῶν τῆς νῦν γλωσσολογίας ἡ ἀρχὴ τῆς
ἐρευνῆς γλώσσης, διαλέκτου ἢ ἰδιώματος
τινος ὀφείλει νὰ γίνηται οὐχὶ ἀπὸ τῆς
ἐτυμολογίας, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ τελευ-
τάτου μέρος τῆς ἐξετάσεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς
ἐξευρέσεως τῶν φθόγγων νόμων, καθ'
οὓς δηλ. αἱ μεταβολαὶ τῶν φθόγγων ἐ-
γένοντο καὶ γίνονται, καὶ ἀπὸ τοῦ κα-
θορισμοῦ τῆς καθόλου κλίσεως ὅπως αὕτη
μετεβλήθη καὶ διευορκώθη. Ἀνάγκη ἄρα
πρῶτον νὰ συναχθῇ ὅσον οἶόν τε πλῆ-
ρη καὶ καταγραφῇ ὅσον οἶόν τε ἀκρι-
βῶς φωνολογικῶς ὁ θησαυρὸς τοῦ ἐξετα-
ζομένου ἰδιώματος. Ἀνάγκη δεύτερον
τοῦ γνωστοῦ τούτου ὑλικοῦ νὰ λάβῃ τῆς
ἄρα, πάντων μέγα μέρος εἰ μὴ τὸ μέγι-
στον, ἀφ' ἐαυτῶν εἶναι δηλαδὴ τὴν κατα-
γωγὴν, καθ' ὅσον ἀνάγονται εἰς τὴν ἀρ-
χαιότεραν ἑλληνικὴν ἢ εἰς ἄλλην τινὰ
γλῶσσαν. Ἐπὶ τῶν αὐτοδηλῶν δὲ τού-
των ὀφείλει νὰ ζητηθῇ καὶ ἐξεύρη τίνες
μεταβολαὶ ἐν τε τοῖς φθόγγοις καὶ τῇ
κλίσει καθόλου ἐπεγένοντο εἰς τὴν γλῶσ-
σιν καὶ τὸ ἰδίωμα ὃ ἐξετάζει. Ἄν δὲ
κατὰ τύχην παρατηρήσῃ ἀνακολουθίαν
τινὰ ἐν τοῖς πάθεσι τούτοις τῶν αὐτο-
δηλῶν τὴν καταγωγὴν λέξων, ὀφείλει
νὰ ἐπιστήσῃ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τῇ δια-
φορᾷ τῶν τύπων καὶ ἐπὶ τῇ παραλαβῇ
λέξεων ξένων ἀναμιχθεῖσων κατὰ διαφο-
ρους ἐποχὰς μετὰ τοῦ ἀρχαίου γλωσσι-
κοῦ θησαυροῦ. Μαθὼν δὲ ἐπὶ τῶν φνε-
ρῶν τούτων τίνες ἕκαστος φθόγγος καὶ
ἐν τίσιν θέσεσι καὶ καθόλου ὑπὸ τίνος ὀ-
ρους ὑφίσταται μεταβολὰς καὶ τίνες οὐχί,
τίνες ἀλλοιώσεις καὶ κατὰ τίνες νόμους
ὑπέστη, ἡ κλίσις ἐν τε τῷ συνόλῳ καὶ
ἐν τοῖς μέρεσιν, ὀφείλει νὰ μεταφέρῃ καὶ

¹ Ἀπὸ σελ. 29 μέχρι 37 παρέχει ὁ κ. συγ-
γραφεὺς ἀκριβῆ πινάκα τῶν κομπολόων καὶ
κοιμικῶν ἐν αἷς ἢ ἑλλ. γλώσσῃ ἐν Καππαδοκίᾳ
λαλεῖται σήμερον. Δὲν δύναται δ' ἀνευ λῦπης
μεγάλης νὰ μάθῃ ὁ Ἕλληνας ἀναγνώστης, ὅτι
πολλὰ κῶμα ἀπέβαλον ἐπ' ἐσχάτων, ἀλλὰ
δ' ἀποβάλλουσι σήμερον ἐπὶ τὴν χρῆσιν τῆς
ἑλληνικῆς δι' ἑλλειψίν σχολείων. Δὲ
ὅτι ὑπάρχει ἄρα φιλογενής τις νὰ παραναλύσῃ
τὸ δυστύχημα τοῦτο καὶ τῶν λαῶν ἐκείων
ἰδιαίτερος καὶ τοῦ ἔθνους ὅλου κοινῆ;

ἐφαρμολογῆ τοὺς ποικίλους νόμους τούτους
ἐπὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ γλωσσικοῦ θη-
σαυροῦ, τὰ ἀγνωστότερα. Οὕτω δ' ἀπὸ
τῶν γνωστῶν ἐπὶ τὰ ἀγνωστά προβαι-
ων θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ
ἄλλα πολλά, εἰμὴ σχεδὸν πάντα τὰ πρό-
τερον ὑπολειφθέντα. Μόνα δὲ, ἐπὶ τοῦ
προκειμένου ζητήματος, ἐκεῖνα τὰ μέρη
ὅσα δὲν θὰ ἠρμηνεύοντο διὰ τῆς ἐφαρ-
μογῆς τῶν νόμων τοῦ Ἑλληνοκαππαδο-
κικοῦ ἰδιώματος, θὰ ἠδύνατό τις μετὰ
τὴν βίασιν ταύτην νὰ ὑπολάβῃ λείψανα
γλώσσης ἄλλης προγενεστέρης τῆς Ἑλ-
ληνικῆς, καὶ δὴ νὰ θεωρήσῃ δυνάμενα νὰ
δώσωσιν ἡμῖν ἐννοίαν τινὰ τοῦ χαρακτι-
ρισμοῦ καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς.

Ὁ κ. συγγραφεὺς λέγει ἐν σελ. 131 ὅτι
«τὰς ἑλληνοκαππαδοκικὰς ἡτοὶ τὰς ἐν
ταῖς ἑλληνικαῖς διαλέκτοις τῆς Καππα-
δοκίας μετὰ ἰδιαίτην τύπον ἀρχαίαιες
τε καὶ νέαι λέξεις θὰ δημοσιεύσῃ ὡς ἰδι-
αιτέραν Συλλογὴν ἐν ἰδιαίτερῳ βιβλίῳ,
ὅπερ θὰ περιέχῃ καὶ δημῶδη ἄσματα καὶ
τοὺς μύθους τῶν διαφόρων καππαδοκι-
κῶν τόπων καὶ διαλέκτων.» Καὶ ἡ ἐπαγ-
γεῖα αὕτη γίνεσθαι ἡμῖν μεγάλης χαρᾶς
πρόβλεπος, θὰ ἐχαιρομεν δὲ ἔτι μᾶλλον,
ἂν ἡ Συλλογὴ αὕτη προηγεῖτο τοῦ πα-
ρόντος βιβλίου. Ὡσαύτως ἐν σελ. 109
ὅτι «Δὲν σκοποῦμεν οὔτε ἀλφάβητον ἰδι-
αίτερον ἐνταῦθα διὰ τὰς διαλέκτους ταύ-
τας νὰ σχηματισθῶμεν οὔτε κανόνας γε-
νητοῦ ἀκριβείας περὶ τῶν μεταβολῶν καὶ
τῶν παθῶν τῶν φθόγγων νὰ προσδιορίσω-
μεν.» Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἡμεῖς θὰ ἐ-
βλέπομεν τὸν προσδιορισμὸν τούτων ὅ-
σον οἶόν τε ἀκριβῆ.

Δεύτερον ἀποκρίομεν ἡμῖν εὖρομεν ἐν
τῷ βιβλίῳ τὸ ἀκόλουθον, ὅτι ὁ κ. συγρ.
ἐπόμενος τῇ μεθόδῳ τῶν παλαιότερων
γλωσσολόγων παραβάλλει τὰς νῦν ὑπαρ-
χοῦσας λέξεις τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου,
ἢν ἐξετάζει, πρὸς ῥίξας, τ. ε. πρὸς γραμ-
ματικὰ παρασκευάσματα, καὶ ταύτας ζέ-
νων γλωσσῶν καὶ ἡ οὐδέποτε ἢ πάντως
ἐν ἀπωτάτοις χρόνοις ὑπαρξάσας, ἐν σελ.
24 μάλιστα ἀποφαίνεται ὅτι «ἡ Καππ.
γλώσσα ἔχει ἀξιοσημείωτον συγγένειαν
ρίζων τινῶν πρὸς τὰς βορείους Ἰνδογερ-
μανικὰς γλώσσας, τὴν Γοτθικὴν καὶ τὴν
Λιθουανικὴν» ὡσεὶ ἡ συγγένεια ὡς πρὸς
τὰς ῥίξας μὴ ἐξετείνεται ἐπὶ πάσας τὰς
Ἰαπετικὰς γλώσσας. Ἡ τοιαύτη παρα-
βολὴ τῶν ρίζων ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀπερ-
ρίφθη, μόνη δὲ ἡ πρὸς ὅλας λέξεις ἐπι-
τρέπεται. (Πρβλ. Ἄθην. Τ. Γ. σελ. 411).
Ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ πεισθῇ περὶ
τῆς ἀληθείας τούτων ὁ κ. Καρολίδης,
ἀναγράφω χάριν αὐτοῦ καὶ τῶν ἀναγνω-
στῶν τῶν παρατηρήσεων τούτων παρα-
δείγματα τινὰ, ὧν ὀρθότερον ἐλπίζω ὅτι
εὔρον τὸ ἔτυμον.

Καὶ ἐν σελ. 93—3 καὶ ἐν 191 ἀνα-
φέρει τὸ ὄνομα μαροῦκια: *maroukia*, ἐ-
τυμολογεῖ δ' αὐτὸ ἐκ τῆς ῥίζης *mark* =
τριβεῖν, φονεῖν. Ἐν τούτοις ὁ μνημο-
νεύων ὅτι τοῦ *maroukia* ὁ Δωρ. τύπος
maroukiai ἐπεκράτησεν, ὡς φαίνεται, ἐν
τῇ Κοινῇ, ὥστε καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἀναφέ-
ρει αὐτὸν IX 44.442 καὶ ὅτι λέγεται καὶ

σήμερον πολλαχοῦ, π. χ. καὶ ἐν Κύπρῳ
Σακελλ. Κυπριακ. Γ' 16 *maroukioumai*,
καὶ ἐν Πόντῳ *maroukia* (Πλάτ. Τ. Ε'.
386), δὲν θὰ διστάσῃ ν' ἀνομολογήσῃ
ὅτι τὸ *maroukia* καὶ *maroukioumai* *marou-*
kioumai εἶναι τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. Ἐν σελ.
251 γράφει *mita* = *τρέχω* μεθ' ὀρμῆς,
καὶ παραβάλλει πρὸς τὴν σανσκρ. *mita*
hi, ὅθεν *hinomi* κτλ. Ἄλλ' ἂν τὸ ῥῆμα
γράφῃ *mita* καὶ ἐκληφθῇ παράγωγον
ἐκ τοῦ *mita* καὶ κληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι
ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τοῦ σπείδω,
τρέχω μεθ' ὀρμῆς, λέγεται καὶ τὸ *mita*
ἐκ τοῦ *mita* καὶ τὸ *mita* αὐτὸ, ἐ-
χομεν, νομίζω, τὸ ἔτυμον.

Ἐν 219 *masa* = σκληρός, στερεός.
Ἴσως ἐκ τῆς ῥίζης *masa* κατὰ μεταθ.
Ἐγὼ καὶ ἐδῶ θὰ προστίμων τὴν ἐκ τοῦ
bita *lor* παραγωγὴν.

215 *soira* ἢ *soira* (τὸ *s* = *sch*)
= εἶναι πρβλ. *so'u* Σανσκρ. καὶ τὴν ῥίζαν
su, sav. Ἄπλουστερα μοι φαίνεται ἡ
ἐκ τοῦ *troia* ἢ *-aia* παραγωγὴ, ὅθεν
διὰ μεταθέσεως, φαινόμενον λίαν συ-
χνου ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἰδιώ-
μασι, ἐγένετο *roira* = *soira*. Αὐτ.
saihi (*Schaidi*) εἶναι ἀναντιθέτως τὸ
siadi. καὶ 214 τὸ *Sourzoboulos* ὁ
Συριῶπουλος (ἐκ τοῦ Συρία-). Καὶ 213
τὸ *okari* ἐκ τοῦ *okaria*, καὶ ἐν 203 τὸ
potanirmai ἐκ τοῦ *apotanirmai* (πρβλ.
Ἄθην. Τ. Γ. σελ. 423—4).

Ἐν 202 Ὀρριμαῖν ἢ Ἀρριμαῖν πρὸς
Θεοῦ! ἀναμφισβητήτως ἐκ τοῦ *Airy-*
maiyu ὃν οἱ παλαιοὶ ἐξελλήνισαν Ὀρο-
μάσθην. 201 *Epporitiwa* = μπραίνεσθαι,
ἀπίθων ἢ ἐκ τοῦ *frons-ndis* ἐτυμολο-
γία, πιθανότερα δὲ ἡ ἐκ τοῦ *εἰ-pporitiwa*
= οὐκέτι φροντίζω (πρβλ. τὸ *εἰ-κάνω*, *εἰ-μ-*
περδεύω) καὶ δὴ ἀπελιζομαι, μαραινο-
μαι, ὅθεν ἐλέγχθη μεταφορικῶς ἐπὶ φυτῶν,
ὅπως καὶ τὸ *laia* λέγεται πρὸς δήλω-
σιν φυσικῆς βοῆς, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ ἀν-
θρωπίνης λαλιάς (σελ. 185). Ἐν 199 *releto*
= τετηγμένη, ἀναλευρόμενος. Ὁ κ. συγ-
γραφεὺς παραβάλλει πρὸς τὸ λιθ. *letti*,
κτλ. ἀλλ' ἂν μὴ ἀπατώμαι, ἢ ἐκ τοῦ *a-*
nalatos ἐτυμολογία εἶναι ἡ ἀπλουστάτη
καὶ φυσικωτάτη. 195 *mirapala* = κη-
ρός ὁ μέλας ὃν ὡς ἀχρυστον πρὸς τὸ ἀ-
νάπτειν μεταχειρίζονται οἱ ῥάπται ἀλεί-
φοντες τὸ νῆμα (τὸ παρ' ἡμῖν *κρωτήρα*
ἢ *λεγόμενον*). Οἱ Φαρασιῶται καλοῦσι τὸ
εἶδος τοῦτο τοῦ κηροῦ *barapouli*, ἐνθ' ἄλ-
λοι Καππαδοκαὶ καὶ Μικρασιανοὶ *per-*
pa, ὀλίγοι δὲ μόνον Καππαδοκαὶ καὶ
Πισίται ἔτι δὲ Τουρκόφωνοι Ἑλληνες
χρῶνται τῇ λέξει *mirapala*. Ἐν δὲ 204
parapoulia τὸ αὐτὸ. Ὁ κ. συγγραφεὺς
παραβάλλει τὸ Ἀρμ. *meghr* = μέλι, ἀλλὰ
προτιμότερα ἀναντιρήτως ἡ παραγωγὴ
πάντων τῶν τύπων τούτων ἐκ τοῦ ἑλλ.
propolis μετὰ μεταβολῆς τινος τῆς ση-
μασίας. Ὁμοίως 193 *amegari* = φουσπῆρ,
ἢ φύσα τοῦ σιδηρουργείου, *μουμίρι*, *μου-*
γάνι, ἀντὶ τῶν λοιπῶν ξένων πρὸς ἃ
παραβάλλει τὴν λέξιν ὁ κ. συγγραφεὺς
ὀρθότερον πάντως νὰ παραχθῇ ἐκ τοῦ *μη-*
χανῆ — *μηχανῆριον* καὶ τὸ ἐξῆς *μεγάνισα* =
ἐπινευσίασα πάντως ταῦτον τῷ *εἰμηγάνισα*

= ἐκαπίασα καὶ τὸ *midana* ἢ *midana* = γυνή
μαινομένη, φαίνεται μοι κατὰ μεταθέσιν
ἀντὶ *midana*. Καὶ 189 *maraitoimai*, *εἰμα-*
ρέθη = ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, οὐδὲν κοι-
νὸν ἔχει πρὸς τὰς ῥίξας, ἀλλ' εἶναι αὐτὸ
τὸ ἀρχαῖον *maraitoimai* συνβηθέν ἐν τούτῳ
τὸν ἀντικτὸν ἢ ἐν τῷ *εἰμροτίζω*, τ. ε. *μα-*
ροῖτομαι ἐπιμελούμενος, συλλογιζόμενος
φροντίζω, ἀγωνίζομαι, ἐντεῦθεν ἐπι-
μελοῦμαι, φροντίζω, ἀγωνίζομαι. κττ.
Τοιαῦται βίαιαι τῶν φθόγγων καὶ τῆς
σημασίας μεταβολαὶ παρατηροῦνται ἐν
τοῖς περὶ ὧν ὁ λόγος ἰδιώμασι πολλαί,
π. χ. τὸ ἀνωτέρω *perpa*, *tebera* καὶ
teppera = βεβρεγμένος, ὑγρὸς... ἐκ τοῦ
trppera: γερὸ καὶ θεοῦ = Θεὸς καὶ ὁ
Οὐρανός (σελ. 112) κτλ. Ἐν σελ. 186
καὶ 51 *leitwa* = δέω, τὸ ῥῆμα τοῦτο
παντελῶς διάφορον τοῦ Ἰνδ. *lingami*
καὶ λατ. *ligare* προέρχεται ἐκ τοῦ παθητ.
θημ. τοῦ *eilewa* *eilewa*, *eilewa*, ὅθεν καὶ τὸ
παρ' ἡμῖν *ληγάρω* = σχοινίον, τ. ε. τὸ
στρεπτόν, πλεκτόν (κακῶς ὑπὸ τοῦ Βυ-
ζαντίου ἐν λέξ. Κοινῆς Γλ. γράφεται *λυ-*
τάρι) 184 *kepi* καὶ *o'opi* = κήπος, εἶναι
ἀναντιλέκτως τὸ *kepi*, καὶ τὸ ἐν 182
erepa = ἔκρινον εἶναι πάντως τὸ ἐξερ-
ρεῦμα ἐκ τοῦ ἀρ. *εἰερερεπα* ἀνθ' οὗ νῦν
λέγεται ἐξέρρεζε = ἔτρεζεν ἔξω, ἐπὶ ὕδα-
τιν λιμναζόντων τὸ πρῖν, ἐπὶ ἐμπύου,
αἵματος κττ. καὶ τὸ ἐν 179 *chris* = ἀ-
νεμος θὰ παρήγοι ἐγὼ μᾶλλον ἐκ τοῦ
ἐπιθ. *chris* κατὰ παραλείψιν τοῦ οὐσια-
στικοῦ ἀνεμος ἢ ἀέρας, μεθ' ὧν συχνό-
στατα λέγεται καὶ τὸ ἐν σελ. 176 «*κο-*
λάω = ἐλαύνω» λέγεται καὶ ἐν Κρήτῃ ἐπὶ
τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ
παλῆν οὐδὲν ἄρα δύναται νὰ ἔχη κοινὸν
πρὸς τὸ Ἀρμ. *qayil* = βῆμα, οὐδὲ πρὸς
τὸ κέλης, βουκόλος κτλ. ἀλλ' εἶναι ταυ-
τὸν τῷ *kolāwa*, ἀνεπτύχθη δὲ ἡ ἐννοια
τοῦ παίειν καὶ δὴ ἐλαύνειν ἐκ τῆς χρῆ-
σεως αὐτοῦ ἐν τοῖς χαλκίσις, ἔνθα κολ-
ῶσι τὸν σίδηρον παίοντες, ἐλαύνοντες
κτλ.

Καὶ τὰ ἐν σελ. 508 7—8 καὶ 165
kalatzi ἢ *kalatzi* (παρὰ Φαρ. *κατίζε*,
κατίζεω καὶ *καλατίζεω* = συνομιλῶ, συνο-
μιλία προήλθεν οὐχὶ ἐκ τοῦ *καλεῖν* κε-
λεύω κέλαδος *calare calendae* ἀλλ' ἐκ
τοῦ *kolakia* *kolakewa*, ἡ δὲ τὸ ο τῆς
πρώτης συλλαβῆς πρὸς τὸ α τῆς δευτέ-
ρας ἀφομοίωσις παρατηρεῖται συχνότατα.
πρβλ. *caratac* = κρατάς = κοχλιάς (σελ.
181). Καὶ τὸ ἐν σελ. 160 *domenos* = δαι-
μονισμένος οὐδὲν κοινὸν πρὸς τὸ δαίμων
ἢ τὴν ῥίζαν *div den* ἔχει, ἀλλ' εἶναι ἀ-
πλούστατα ἡ παθητ. μετοχὴ τοῦ παρα-
κειμένου τοῦ δίδωμι, καὶ = ὁ δεδομένος
(τῷ δαίμονι). Καὶ τὸ ἐν σελ. 154 *grawa*
= ὄρω, παράγω ἐγὼ ἐκ τοῦ *grawa*, ὅτι
δ' ἐκ τοῦ *grawa* ἠδύνατο ν' ἀναπτυχθῇ
ἡ ἐννοια τοῦ ὄρω, δηλον ὅτι τῆς παντε-
λῶς ὁμοίας ἀναπτύξεως τῆς αὐτῆς ση-
μασίας ἐν τε τῷ *εἰανόγω* = ἐξανόγω τὰ
κεκλεισμένα, ἐρευνῶ, βλέπω προσεκτικῶς,
καὶ ἐν τῷ *kuatza*. Ὁμοίως τὸ ἐν τῇ αὐ-
τῇ σελίδι *gita* = βέλος θὰ παρήγοι ἐκ
τοῦ λατ. *sagitta*, ἥτις λέξις ἀπαντᾷ ἐν
πᾶσι τοῖς νοελληνικαῖς ἰδιώμασιν. Καὶ

τὸ ἐν 151 *εἰγλουκάχαγα* = φυτόν ἐκ τῆς
ρίζης τοῦ ὅποιου βέει ὑγρὸν, ὅπερ πηγνύ-
μενον γίνεσθαι μοστίχην θὰ παρήγοι ἐγὼ
εὐκολώτατα ἐκ τοῦ *γλουκάχαγα*. Καὶ
τὸ ἐν σελ. 142 *astimari*, *astimari*, *astimari*
θ' ἀνέφερον ἐγὼ εἰς τὸ Ἑλλ. *αἰσινά-*
ριον. Καὶ τὰ ἐν σελ. 126 *em* = ὄπαγε,
as em ἢ *em* = ἴωμεν δὲν ἀνάγω ἐγὼ εἰς τὸ
εἰμι, ἀλλ' εἰς τὸ *ame* ἐκ τοῦ *εγωμε(ν)*
καθ' ἃ ἐν Πλάτ. Τ. Ε'. εἴπομεν. Καὶ
τὸ ἐν σελ. 121 *ate* δὲν παρεφθάρη ἐκ τοῦ
ades = ἄδε, ἀλλ' εἶναι ἐκ τοῦ *αὐτός* = *αὐτός*
πρβλ. Ἄθην. Τ. Γ. σελ. 208 Καὶ τὸ ἐν σελ.
118 *groudos* δὲν ἔχει τίποτε κοινὸν πρὸς
τὸ *unus*, ἀλλὰ προήλθεν ἐκ τοῦ *geis* =
εἰς, ὅπερ καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα καὶ
νῦν ἐτι πολλαχοῦ λέγεται παρὰ τὸ ὁμα-
λὸν *enas*. Καὶ τὸ ἐν σελ. 112 *bitatos* =
δυνατός, νομίζω ὅτι παρεφθάρη ἐκ τοῦ
ditata. Καὶ τὸ *bitata* = *ρίπτω* ἐκ τοῦ
ditata. Καὶ τὸ ἐν σελ. 91 *Marakalica*,
ἦρος, Ἡρακλῆς, γίγας, ἀνάγεται νομίζω
εἰς τὸ *Μελεκέρης*, κτλ.

Βεβαίως καὶ ταύτας καὶ ἄλλας πολ-
λὰς λέξεις θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐτυμολο-
γήσῃ πειστικῶς, ἂν ἠξέουρομεν ἄλλοθεν,
ὅτι αἱ ἐπὶ ἐκάστης παραγωγῆς προὔπο-
τιθέμεναι φθονγικαὶ μεταβολαὶ εἶναι δυ-
ναταί, συνήθεις ἢ καὶ ἀναγκαῖαι. Δυστυ-
χῶς αὐτὸ δὲν ἀληθεύει, διό καὶ μόνον ἐν
εἰκασίαις περιορίζομεθα. Οὐδεμία δὲ ἀμ-
φιβολία ὅτι ἀφοῦ τὸ πρόπολις καὶ *αἰ-*
νάρη ἔλαβον τασαύτας μορφὰς, ἀφοῦ τὸ
μημηόρι ἐγένετο *μημηόρι* καὶ *μομορί*,
ὁ διάβολος μετεμορφώθη εἰς *διεβος*, τὸ
ἀντὶ ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ὄς (σελ.
68), ὁ *ομορα(λ)ος* ἔγενεν ἀφ' ὅς καὶ *εἰγαί*
καὶ *εἰγαί* καὶ *εἰγαί*, τὸ *ap' enar* τ'
allo ἔγενε *πενένταθ* = πρὸς ἄλλῳ, ἢ
ἐν ἀλλήλοις, ἡ *α(λ)ωπ* μετεβλήθη εἰς
ἀπῶς (πρβλ. Ἡσυχ. ἐν λέξ. *αλωπ* καὶ
Κορ. Ἄτ. IV σελ. 7) κ.τ.λ. κ.τ.λ., ἢ
πρὸς τὰς εἰκασίας ἐλευθερία εἶναι μεγί-
στη, ἀλλ' ἀτυχῶς ἐν ἀντιστρόφῳ λόγῳ
ἐλαχίστη ἡ πιθανότης αὐτῶν.

Ἐν σελ. 47 διδάσκει ὁ κ. συγγραφεὺς
ὅτι οἱ Φαρασιῶται καλοῦσι τὴν πυρτίδα
chorari παραχθέντες ὑπὸ τῶν τουρκικῶν
λέξεων *ot* = χορτάρη καὶ *oa* = πῦρ, πυρί-
τιδα. Ἄλλ' ἂν μὴ σφαλῶμεθα, οἱ Φα-
ρασιῶται διετήρησαν τὴν λέξιν *chorari*
ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων ἐν τῇ σημασίᾳ ταύ-
τη, διότι *botari* καὶ *chorari* ὠνομάσθη
τὸ κατ' ἀρχαίαν ἢ πυρτίδα.
Ἐν δὲ σελ. 106—7 καὶ 124 συνάγει
ὁ κ. συγγραφεὺς τὸ συμπέρασμα περὶ τῆς
ἀρχαιότητος τῆς διαλέκτου τῆς Καππα-
δοκίας ἐκ τοῦ προσφύματος *σα*, *κα* (*γα*)
τοῦ παρατ. καὶ ἐκ τῆς καταλήξεως *-ar*
τοῦ γ'. πλθ. προσ. τοῦ παθητ. ἀορ. *μα-*
θαίρω, *μαθαίρω*, *εἶγω* *εἶγω*, *φανέω*,
σκορπίσθαι κττ. Λέγων ὅτι ἐπειδὴ τὰ
πρὸς ταῦτα ἀνάλογα τῆς ἀρχαίας γλώσ-
σης παρὰ μόνῳ τῷ Ὀμηρῳ ἀπαντᾷ
(*δόσκει*, *θέσκει*, *γάρθεν*), ἀνάγκη νὰ
ταῦτα διασώζουσα σήμερον διαλέκτου ἢ
νομισθῇ σφόδρα ἀρχαία. Ἐν τούτοις τὸ
μὲν *-σα* — *καίρη* (καὶ *-σκω* — *σκομαι*) εἴ-
ναι γνωστὸν καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἐν Θράκῃ
καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ ὡς κα-

τάληξις τοῦ παρατατικοῦ (καὶ ἐνεστ.) καὶ
δὴ οὐδὲν ὑπερ ἀρχαϊσμοῦ τινος ἰδιώματος
μαρτυρεῖ, τὸ δὲ *-ar* τοῦ γ'. πλθ. προσ.
τοῦ παθ. ἀορ. εἶναι ἐν χρῆσει καὶ ἐν τῷ
Πόντῳ, ἐπειδὴ δὲ τὸ παλαιὸν τὸ ἢ τῶν κα-
ταλήξεων τοῦ παθ. ἀορ. δὲν προήλθεν ἐκ
τοῦ μακροῦ *a*, ἀλλ' ἦτο παναρχαῖον ἢ
(πρβλ. Ἄθην. Τ. Γ. σελ. 219), τὸ νῦν *a*
ἀνάγκη νὰ νομισθῇ ὅτι προήλθεν κατ' ἀ-
ναλογίαν τῶν καταλήξεων τῶν παραφθι-
μένων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τ. ε. κατὰ
τὸ *επάθαι*, *επάθαι*, *επάθαι*, *επάθαι*
κττ. ἐλέγχθη καὶ *φανέω* καὶ *σκορπίσθαι*
κτλ.

Ὁμοίως σελ. 125 διδάσκει ὅτι εἶναι
ἀμφίβολον, ἂν αἱ φράσεις *εἰς τὸ τρώγε*
= τρώγοντας, *μετὰ τὸ πίνει* = πίνοντας, *μετὰ*
τὸ λέγει = λέγοντας εἶναι ἀπέμφορα ἢ πα-
ρατατικοῦ τῆς ὀριστικῆς. Ἐγὼ νομίζω
ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρ-
ξῃ, ὅτι εἶναι προστακτικαὶ πρβλ. *μετὰ τὸ*
εἰμι κ' *εἶλα*, *μετὰ τὸ* *ἄφε* σβύσει, *μετὰ τὸ* *πέ* καὶ
κλάψε ἢ ἀπὸ τὸ

πρός τὸ Ἑλλην. σ. Ἐν τούτοις παρατηρεῖται, ὅτι τὸ *τλανός* = *μωρός* *τλανός* *τλανός* = *εἰμαι μωρός*, *τλανός* = *εἰμαι*, *τλανός* *τλανός* *τλανός*, ἀρχονται καὶ ἐν ἄλλοις ἰδιώμασιν ὁμοίως ἀπὸ τοῦ *τλ*, π. χ. ἐν Κρήτῃ λέγονται ἐπὶ παιδὸς ἀπειθοῦς καὶ ἀγρίου ὅτι *εξετάνισε* τ. ἔ. ἐτρελλάθη καὶ ὁ *εξεταρισμός* του εἶναι πολὺς, ὁμοίως τὰ *τλ* *εἰδύματα* λέγονται πανταχοῦ σχεδὸν τοσούτια. Δῆλον ἄρα ὅτι δὲν πρόκειται περὶ φαινομένου τινὸς ἰδιαζόντος τῆ Καππαδ. Ἑλληνικῆ, καὶ δὴ ὅτι ταῦτα, ἀνάγκη νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἄλλως.

Διὰ τῶν ὀλίγων τούτων παρατηρήσεων ἠθέλησα νὰ καταστήσω γνωστὸν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἑβδομάδος» ὅτι διασώζεται, ἐν Καππαδοκίᾳ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τίς ὁ χαρακτήρ καθόλου ταύτης. Δὲν ἐπιθυμῶ δὲ δι' αὐτῶν οὔτε τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου νὰ ἐλαττώσω οὔτε τὸν κ. συγγραφεὴ νὰ πικράνω ἢ ἀποθαρρύνω. Ἐλπίσεις τοιοῦτου εἶδους εἶναι ἀναπόφευκτοί ἐν πάσῃ κατὰ πρῶτον ἐπιχειρουμένη ἐρευνῇ, μόνον δ' ἄνθρωπος ἄδικος ἢ ἀπειρος τῶν κατὰ τὰ ζητήματα ταῦτα ποικίλων δυσχερειῶν θὰ κατεδίκαζεν ἔργον ἐπιμελείας καὶ κόπου πολλοῦ διὰ τὰς μικρὰς αὐτοῦ ἀτελείας, ἃς ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. συγγραφεὺς αὐτὸς ταχέως θὰ φροντίσῃ νὰ θεραπεύσῃ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 27 Ὀκτωβρίου 1885.

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Κάποτε εἶχομεν ἀναγνώσῃ ὅτι, ἂν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν μακρόβιοι, εἰ μὴ ἀθάνατοι, καὶ ἂν ἡ γῆ ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν δὲν ἐπαίρηε τὸν καθήρορο, ὅστις θὰ ἦτο συγχρόνως καὶ ἀνήφορος, οὐ μόνον θὰ ἔστοιβάζοντο δίκην ἀφῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἠναγκαζόντο νὰ ἀναβῶσιν ἐπὶ τῶν ὤμων ἀλλήλων, τὸ δὲ τοιοῦτον σύμπλεγμα ὅπερ θὰ ἦτο διαρκὲς τις βολάων παραστάσις—καὶ συνεπῶς ἐν τῇ γῆ διαρκὲς ἀπόκρεως—θὰ ἔφθανε μέχρις ἡλίου καὶ ὑψηλότερον ἔτι οὕτω δὲ οἱ γερωνότεροι, ὅτινες, ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῶν περὶ τὸ βαστάζειν βάρη, θὰ κατεῖχον τὴν ὑψηλότεραν θέσιν—ἐπιφυλασσομένων τῶν πλαγιῶν θέσεων διὰ τοὺς ἀνήθους καὶ νεπίους—θὰ ἀπέθνησκον πάντοτε τὸν ἀρχαιοπρεπέστατον διὰ πυρὸς θάνατον.

Ἀγαθὴ τύχη! ἐπενοήθη ὁ πόλεμος. Ὁ πόλεμος, πλὴν τοῦ ὅτι ὀλιγοστεύει τὰ στόματα καὶ αὐξάνει συνεπῶς τὰ ἀναλογούντα τρόφιμα, ἔχει καὶ ἄλλα καλά. Ὁ πόλεμος καλύπτει εὐθύναι, διαλύει τὰς ἐσωτερικὰς διαμάχας, ἀναβάλλει τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἐπαναστάσεις, ὁ πόλεμος ἔχει προμηθεῖαι, ἔχει προβιβάσμοι, ἔχει περιπετεῖαι, ἔχει ποιήσιν!... διὰ τοῦτο οἱ πλείστοι πολιτικοὶ—ὅτινες δὲν ὑπάγονται δὲ καὶ εἰς στρατείαν—εἶνε πολεμικώτατοι.

Καὶ παρ' ἡμῖν δὲ ἄλλοτε ὁ εἰρηνικώ-

τατος τῶν πολιτευτῶν μας δὲν ἐδίστασε νὰ εἴπῃ ὅτι «Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκη ἀφαιμάξεως». Οἱ στατιστικοὶ, αὐτοὶ οἱ ψυχροὶ ἀνατόμοι τῶν ἔργων καὶ ἡμερῶν, ἀποφαινοῦνται, ὅτι «κατὰ δεκαεταετίαν τὸ πολὺ γίνεταί καὶ εἰς μέγας πόλεμους», καὶ εὐθὺς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀναγνώστου στρέφονται ἤδη ἐπὶ τῆς Αὐστρίας καὶ Ῥωσίας, ὡς ἐπὶ παλαιστῶν ὧν ἦλθεν ἡ σειρά, καὶ ἀναμένοντι τὴν κατὰπτωσιν τῆς ὑσπληγγοῦ.

Ἀλλὰ πῶς κατορθῶναι ἡ Ἑλλὰς καίπερ ἀπὸ πεντηκονταεταετίας μὴ πολεμήσασα νὰ δεκατίζηται; πῶς κατορθῶναι καίπερ μὴ νικηθεῖσα νὰ εἶνε κατὰ χρεως;

Ἡ Ἑλλὰς διαρκῶς παρασκευάζεται καὶ ἀποσκευάζεται. Ἐπιτίθειται ἀνατολικὴ θύελλα; Ἐπιστρατεῖα, προμηθεῖαι, προβιβάσμοι, δάνεια. Παρῆλθεν ἡ θύελλα; Ἀποστρατεῖα, καταστροφή τῶν προμηθειῶν, διαθεσιμότητες, νέα δάνεια διὰ πληρωμῆν τόκων.

Ἐν εἰρήνῃ, ἀγροτικαὶ ὁδοὶ καὶ κινήσις εἰς τοὺς πυρῶσσοντας, ἐν ἐπιστρατεῖᾳ καταστροφή τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν—νεκρὰ ἀσπλάγχχου ἀκρίσιαι καὶ ἀδικαιολόγητοι ροῦμαί καὶ συζήτησις, περὶ κατασκευῆς στρατιωτικῆς ὁδοῦ ἀπὸ Κερκασσῆ εἰς Ἀρτανί.

Πότε θὰ γεννηθῇ λοιπόν, ἢ ἂν ἐγεννήθη, πότε θὰ δεῖξῃ σημεῖα ζωῆς, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐνοήσῃ, ὅτι ἡ νῦν Ἑλλὰς εἶνε εὐγενὲς μὲν ἀλλὰ μικρὸν ἔθνος—εἰς νομὸς λ. χ. ἄλλων ἐθνῶν—ὅτι ἔχει μεγάλα δικαιώματα ἀλλὰ καὶ μεγάλα καθήκοντα, ὅτι δὲν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκη—ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον—τελετῶν, ὑποδοχῶν, παρασῆμων, ἐπὶ τὰ δουρογείων, ἀπειρῶν πρωτοδικειῶν καὶ γυμνασίων, νομαρχείων, ἐπαρχείων, μεγαλοπρεπῶν ὁδῶν ἀγροτικῶν καὶ ἀστυκῶν, πλατειῶν καὶ λεωφόρων.

Ὅτι ἔχει ἀνάγκη πεντήκοντα χιλιάδων *μονίμου* στρατοῦ, ἀποτελουμένου ὑπὸ ἀνδρῶν *λεβέντιων* γεννημένων διὰ τὸν πόλεμον—καὶ ὑπάρχουσι τοιοῦτοι δυναμένοι νὰ θαυματουργήσῃσι καὶ τὰ ὄνειρα νὰ κάμωσι πράγματα.

Ὅτι δέον πάντα πόρον τῆς διαρκῆς εἰς τὴν διατήρησιν τοιοῦτου ἐν στρατοπέδοις στρατοῦ νὰ διαθέτῃ.

Ὅτι εἶνε καιρὸς καὶ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ Ἀνατολικῆς ζητήματος νὰ δημιουργηθῶσι καλλιτέχναι καὶ λόγιοι.

Νὰ μὴ νομίζῃ, ὅτι εἶτε εἶνε δὲν εἶνε ἔτομος ἡ Ἑλλὰς εἰς πᾶσαν διατάραξιν δέον νὰ λαμβάνῃ μέρος, ἀλλὰ νὰ προσπαθῇ νὰ λάβῃ μέρος—καὶ τὸ πρῶτον μάλιστα, ὅταν εἶνε δεόντως παρεσκευασμένη—καὶ δύναται νὰ παρασκευασθῇ ταχέως ἂν παρασκευάζηται διαρκῶς.

Πότε δ' ἀναφανῇ ὁ ἀνὴρ ὅστις θὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἰδικὰ τῆς ἡθῆς, ἔθιμα, ἰδικὰς τῆς παραδόσεως καὶ ἰδικὴν τῆς ἰδιοφυῖαν; Πότε θὰ ἀνατεῖλῃ ὁ συγγραφεὺς καὶ πότε θὰ δύσωσιν οἱ ἀδόκιμοι μεταφρασταί;

Παρεσῶρθημεν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀκέφω, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐλησμονήσαμεν τὴν ἐκ τῶν τελευταίων βροχῶν πλημμυραν, ἣτις παρέσῶρεν οἰκίας, ἐβλάφη διαφόρα τεχνικὰ ἔργα, μετέβαλε τῶν ὁδῶν τὴν ἀρτισθητομένην ὁμαλότητα καὶ κατέστησε πλείστους οἰκογενειάρχους δυστυχεῖς.

Καὶ τίς πταίει εἰς τοῦτο; αἱ Νεφέλαι; Ἄ! ὄχι! μὴ ὑβρίζετε τὴν μόνην ἐν Ἑλλάδι δημοτικὴν ἀρχὴν. Πταίουσιν οἱ κατὰ καιροὺς διευθύνοντες τὰ τῶν οἰκογενειῶν, οἵτινες ἐπιτρέπουσι νὰ μεταβάλλωνται δι' ἐπιχωματώσεως εἰς οἰκόπεδα ὅλοι οἱ πατροπαράδοτοι χεῖμαρροι. Ἀλλὰ τὰ ὕδατα γνωρίζουσι τὴν κοίτην αὐτῶν καλλίτερον ἢ ὅπως οἱ μηχανικοὶ τὴν τέχνην των. Πταίουσιν οἱ κατὰ καιροὺς χαράξαντες τὰς ὁδοὺς, οἵτινες δὲν ἐλαβον ὑπ' ὄψιν ὅτι, κάθε τόπος δέον νὰ ἔχη ἴδιον σύστημα ὁδοποιίας, κατὰ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν διεύθυνσιν, ὅπως ἔχει καὶ ἴδια φυσικὰ πλεονεκτήματα ἢ μειονεκτήματα.

Συλλυπούμεθα τοὺς ἐκ τῶν πλημμυρῶν παθόντας καὶ εὐχόμεθα οἱ δυναμένοι ἐκ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν νὰ προσέλθωσιν αὐτοῖς ἀρωγοί.

Ἐνεκα τῆς πλημμύρας ἀνεκαλύφθη ἔτι μᾶλλον καὶ τὸ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς «Ἑβδομάδος», καὶ μόνος ταύτης, ἀγγεληθὲν ῥωμαϊκὸν παρὰ τὸ ὀλμπιεῖον ψηφιδώμα.

Κατέστη γνωστὸν ἔκτοτε τοῦτο ταῖς ἀρμόδιοις· ἀλλ' οἱ κύριοι οὗτοι, ὑπὸ ἐθνοφθόρου, ὡς γνωστῶν, ἀρχαιολατρείας κατεχόμενοι, οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδειξαν τοῦτο· δὲν ἐπεμείναμεν δὲ εἰς τὴν ἐκώσιν τοῦ ψηφιδώματος, ὅπως μὴ ἴδωμεν διαυλακοῦν τὰ χεῖλη αὐτῶν μακάριόν τι εἰρωνικὸν μεδίαμα, πρὸς τὸ ὅποσον, ἀντικειμενικῶς, καυχόμεθα ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν ἐξένοι.

Ἡμεῖς θὰ ἐξακολουθῶμεν ἀναγράφοντες, ὅτι ἀνάγεται καὶ συμβάλλει εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης τοῦ παρελθόντος, ἀνεξαρτήτως χρόνου καὶ ἐμπορικῆς ἀξίας.

Ἐστῆθη λοιπόν καὶ τὸ ἀγαλμα τοῦ Σωκράτους, δεύτερον αὐτό. Περὶ τῶν τεράτων τούτων προϋπέθετα νὰ ποιήσωμεν διὰ μακρῶν λόγων, ἀλλὰ δεύτεραι σκέψεις ἔπεισαν ἡμᾶς ὅτι δὲν ἀξίονισ τὸν κόπον.

Ἄλλως τε κατὰ τίνος νὰ ἐπιτεθῆς; Ταῦτα οὐδενὸς φέρουσι τὸ ὄνομα· ἐντελῶς δ' ἐλλείπει τὸ παγκοσμίου χρήσεως «ἐποίησεν» ὅπερ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἐσήμαινεν «ἐτετρατόυρει».

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἐκδίδονται τὸ νέον ἔργον τοῦ Ἀλφρόνου Δαυδέ: Ὁ Ταρταρὸν ἐπὶ τῶν Ἀλπεων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἠγοράσθη ἀντὶ 150,000 φρ. παρ' Ἀμερικανοῦ ἐκδότη, ὅστις μετέφρασεν αὐτὸ

εἰς πέντε γλώσσας, ὅστε τὸ βιβλίον θὰ δημοσιευθῇ συγχρόνως ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ.

Ἐν Παρισίοις ὀργανίζεται Μουσεῖον πρὸς τιμὴν τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ, ὅπερ θὰ περιέχῃ ἀντικείμενα συνδεόμενα πρὸς τὸν μέγαν ποιητὴν.

Εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦτο ἐστάλη πρό τινας κιβώτιον ἐξ Ἰερσῆς περιέχον μελανοδοχεῖον καὶ γραφίδα ἐκ πτεροῦ, ἄτινα ἀνηκόν ποτε εἰς τὸν συγγραφεὴ τῶν Ἀθλίων.

Τὸ μελανοδοχεῖον ἔχει σχῆμα φανοῦ. Εἰς τὴν γραφίδα εἶναι ἀνηρητημένον τὸ εἶδος τοῦ ποιητοῦ αὐτόγραφον.

«Πρὶν ἀπέλθω ἐξ Ἰερσῆς, δίδω εἰς τὸν κύριον Κάρλον Ἀσπλετ τὸν φανόν, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφωτίσθη καὶ τὴν γραφίδα, διὰ τῆς ὁποίας προσπαθῆσα νὰ φωτίσω τοὺς ἄλλους. — ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΓΩ.»

Ἡ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰουλίου Comte ἐκδιδόμενη πρὸς διδασκαλίαν τῆς Καλλιτεχνίας Βιβλιοθήκη (*Bibliothèque de l'enseignement des Beaux-Arts publiée sous la direction de Jules Comte*) ἐπιλουτίσθη διὰ τοῦ δευτέρου τόμου τῆς ἱστορίας τοῦ ἐπίπλου. *Chamreaux. Le meuble tome II (XVII, XVIII et XIX siècles)*. Ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ ὁ κ. de Chamreaux ἐκτυλίσει τὴν ἱστορίαν τῶν σχολῶν τῶν ἀρχαίων ἐξολογύφων, ὅτινες ἤμασαν ἐν ταῖς διαφόροις πόλεσι τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τὴν ἀναγέννησιν καὶ σημειοῖ τὰ κυριώτερα ἔργα αὐτῶν· εἶτα διεξέρχεται τὰς ἐποχὰς τῆς ξένης παραγωγῆς καὶ προσδιορίζει τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τῆς τέχνης ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰσπανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ. Ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ ὁ συγγραφεὺς ἐκτείνει τὴν πραγματείαν του ἀπὸ τοῦ ἐπίπλου εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς κατὰ τὸν 17, 18 καὶ 19 αἰῶνα οἰκοσκευῆς (*ameublement*), ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ γαλλικὸν πνεῦμα ἐδέσποσε συμπλήρωσις τῆς Εὐρώπης παρέχον τῇ ὑψηλῇ τὸ δείγμα τῶν καινουργημάτων, ἃ ἔπρεπε νὰ κοσμήσιν ἀνά πᾶσαν ἐποχὴν τὰ μέγαρα καὶ πολυτελῆ οἰκήματα. Ἐκατὸν οκτὼ εἰκόνες τέλος τῆς Εὐρώπης συμπληροῦσι τὸ κείμενον, ὑπὸ τὸ εὐληπτον καὶ γλαφυρὸν ὕφος τοῦ ἀποστοῦ διαλάμπει εὐρεῖα πολυμάθεια.

Ἐν Petit-Mars (τοῦ κάτω Λίγηρος) ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Λέοντος Maitre, ἐξ ὧν ἀνεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ἰσποδοῦρου 223 μέτρων ἐπὶ 174, Ῥωμαϊκῆς τῆς ὁδοῦ ἄγουσα εἰς τὸν Λίγηρα (Loire) ἐν ἡ ἐυρέθησαν πολλὰ καὶ ἐπαυλεῖς ἐμφαίνουσαι τὴν ὑπαρξίν πολέως, θεάτρον διὰ 4090 θεατὰς, πολυκρίθμα κοσμηματα κτλ.

Ὁ κ. Ἐρρίκος Lavoix νῆος, διευθυντῆς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἁγίας Γενοβέφας, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως εἰς Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν, ὅπως διαπραγματευθῇ ἀμοιβαίαν ἀνταλλαγὴν βιβλίων μεταξὺ τῶν 3 κυβερνήσεων καὶ μελετήσῃ τὰ κατὰλληλα μέσα πρὸς αὐξήσιν τοῦ σκανδιναυικοῦ τμήματος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἁγίας Γενοβέφας. Ὁκτακόσιοι τόμοι δημοῦδος γραμματολογίας ἀπεκτιθήσαν ὑπὸ τοῦ κ. Lavoix.

Ὁ ἐν Ῥώμῃ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰγνάτιος Guidi ἐδημοσίευσε τὴν διατριβὴν αὐτοῦ *Di una versione Persiana del Pentateuco* «περὶ τίνος Περσικῆς μεταφράσεως τῆς Πενταβίβλου», ἣν εἶχεν ἀναγνώσει ἐν τῇ συγκροτηθείσῃ τὴν 5/17 Μαῖου 1885 συνεδριάσει τῆς Ἀκαδημείας τῶν Lincei. Κατ' αὐτόν, οἱ Ἑβραῖοι διετήρησαν ἐν τῇ Περσικῇ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀρχαίους τύπους ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς Ἰσπανικῆς καὶ Γερμανικῆς διαλέκτου αὐτῶν, ἃς ὁμιλοῦσι καὶ γράφουσιν ἀρχαίως. Ἐσχάτως δ' ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ Περσικὴ μετάφρασις τῶν Ψαλμῶν μετ' Ἑβραϊκὰ στοιχεῖα πρὸς χρῆσιν τῶν συναγωγῶν τῆς Βουχαράς. Πιθανώτατον δὲ καὶ ἄλλα Περσικὰ κείμενα ἐκτετυπωμένα δι' Ἑβραϊκῶν

Ὁ ἐν Παρισίοις ἐκδότης A. Levy ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν τῶν μύθων τοῦ Lafontaine. Τὸ ὅλον ἔργον ἀποτελεῖται τέσσαρας τόμους εἰς 4, δημοσιευθησομένους εἰς πενήκοντα τέσσαρα τεύχη, ὧν τὰ εἴς εἶναι ἤδη τετυπωμένα. Ἐκτυποῦται δὲ ἐπὶ διφθερίνου χαρτον (papier velin) εἰς 500 ἀντίτυπα. Προστεθήσονται καὶ 276 εἰκόνες ἐρμηνευτικαὶ τῶν κειμένων κατὰ τὰς ἐκδόσεις τοῦ 1755, ἀλλ' ἐν μικροτέρῳ σχήματι.

Τῆ 12/24 Ὀκτωβρίου ἐγένετο ἐν Παρισίοις μετὰ τῆς συνήθους ἐπισημοῦδος ἡ ἐτησίως τελουμένη δημοσία συνεδρίασις τῶν 5 Ἀκαδημειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ γαλλικὸν Ἰνστιτοῦτον. Προῆδρευσε τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. Bouguereau, ὑποδείχθεις ὑπὸ τῆς Ἀκαδημείας τῆς καλλιτεχνίας, εἰς τὴν σειράν τῆς ὁποίας ἀνήκεν ἡ προεδρεία. Ὡς γνωστὸν, τὸ Ἰνστιτοῦτον ἐώρταζε τὴν ἐνενηκοστὴν ἐπετηρίδα αὐτοῦ.

Τὸ ἐν Λονδίῳ τυπογραφικὸν κατὰστημα τῶν ἐκδοτῶν Longmann ἀγγέλλει τὴν ἐκδοσιν τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ συγγραμματος τοῦ Γεωργίου Κοῦ *The lives of greek statesmen* (βίοι τῶν Ἑλλήνων Πολιτευτῶν). Ὁ τόμος οὗτος θέλει περιέχει τοὺς βίους τοῦ Ἐπιλάτου, Κίμωνος, Περικλέους, Ἀρχιδάμου, Κλέωνος, Βρασίδα, Δημοσθένους, Ἐρμοκράτους κτλ.

Ἐκδίδεται ὅσον οὕτω ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Joung νέα ἱστορία τῆς Ὀλλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου ὑπὸ τὸν τίτλον *A short history of the Netherlands* (Ἐπίτομος ἱστορία τῶν κάτω Χωρῶν).

Ἐν Petit-Mars (τοῦ κάτω Λίγηρος) ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ Λέοντος Maitre, ἐξ ὧν ἀνεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ἰσποδοῦρου 223 μέτρων ἐπὶ 174, Ῥωμαϊκῆς τῆς ὁδοῦ ἄγουσα εἰς τὸν Λίγηρα (Loire) ἐν ἡ ἐυρέθησαν πολλὰ καὶ ἐπαυλεῖς ἐμφαίνουσαι τὴν ὑπαρξίν πολέως, θεάτρον διὰ 4090 θεατὰς, πολυκρίθμα κοσμηματα κτλ.

Ὁ κ. Ἐρρίκος Lavoix νῆος, διευθυντῆς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἁγίας Γενοβέφας, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως εἰς Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν, ὅπως διαπραγματευθῇ ἀμοιβαίαν ἀνταλλαγὴν βιβλίων μεταξὺ τῶν 3 κυβερνήσεων καὶ μελετήσῃ τὰ κατὰλληλα μέσα πρὸς αὐξήσιν τοῦ σκανδιναυικοῦ τμήματος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἁγίας Γενοβέφας. Ὁκτακόσιοι τόμοι δημοῦδος γραμματολογίας ἀπεκτιθήσαν ὑπὸ τοῦ κ. Lavoix.

Ὁ ἐν Ῥώμῃ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰγνάτιος Guidi ἐδημοσίευσε τὴν διατριβὴν αὐτοῦ *Di una versione Persiana del Pentateuco* «περὶ τίνος Περσικῆς μεταφράσεως τῆς Πενταβίβλου», ἣν εἶχεν ἀναγνώσει ἐν τῇ συγκροτηθείσῃ τὴν 5/17 Μαῖου 1885 συνεδριάσει τῆς Ἀκαδημείας τῶν Lincei. Κατ' αὐτόν, οἱ Ἑβραῖοι διετήρησαν ἐν τῇ Περσικῇ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀρχαίους τύπους ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς Ἰσπανικῆς καὶ Γερμανικῆς διαλέκτου αὐτῶν, ἃς ὁμιλοῦσι καὶ γράφουσιν ἀρχαίως. Ἐσχάτως δ' ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ Περσικὴ μετάφρασις τῶν Ψαλμῶν μετ' Ἑβραϊκὰ στοιχεῖα πρὸς χρῆσιν τῶν συναγωγῶν τῆς Βουχαράς. Πιθανώτατον δὲ καὶ ἄλλα Περσικὰ κείμενα ἐκτετυπωμένα δι' Ἑβραϊκῶν

Ὁ ἐν Παρισίοις ἐκδότης A. Levy ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν τῶν μύθων τοῦ Lafontaine. Τὸ ὅλον ἔργον ἀποτελεῖται τέσσαρας τόμους εἰς 4, δημοσιευθησομένους εἰς πενήκοντα τέσσαρα τεύχη, ὧν τὰ εἴς εἶναι ἤδη τετυπωμένα. Ἐκτυποῦται δὲ ἐπὶ διφθερίνου χαρτον (papier velin) εἰς 500 ἀντίτυπα. Προστεθήσονται καὶ 276 εἰκόνες ἐρμηνευτικαὶ τῶν κειμένων κατὰ τὰς ἐκδόσεις τοῦ 1755, ἀλλ' ἐν μικροτέρῳ σχήματι.

στοιχείων θέλουσιν ἀνακαλυφθῆ ἀνά τὰς συναγωγὰς τοῦ Ἀφγανιστάν, ἃς ὁ Πέτρος Lumsden ἐδήλωσεν ἐσχάτως πρὸς τὴν ἐν Λονδίῳ Γεωγραφικὴν Ἐταιρείαν. Πρὸ δύο ἐτῶν μόλις ὁ Δρ. Neuboner ἠγόρασεν ἐν Παρισίοις Ἑβραϊκὰ τινὰ χειρόγραφα προερχόμενα ἐκ Περσίας, ἐν οἷς ὑπάρχει καὶ ἱστορία τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐμμετρος Περσικῆ, ἀλλὰ τετυπωμένη μετ' Ἑβραϊκὰ γράμματα, καὶ δυστυχῶς οὐχὶ πλήρης. Τῆς Περσικῆς ταύτης μεταφράσεως τῆς Βίβλου ἡ ἐν Παρισίοις Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη κέκτηται ἐν ἀντίτυπον πλήρες, τὸ δὲ Βρετανικὸν Μουσεῖον ἔσπερον τῶν Ψαλμῶν, ὅπερ λέγεται ὅτι ἐγράφη πρὸς χρῆσιν Πέρσου τινὸς ἡγεμόνος.

Ὁ ἐκδότης τοῦ Ἀγγλικῆ βιβλίου τῆς ὑγείας (*The bok of health*) κ. Malcolm Morris καὶ ὁ διευθυντῆς τοῦ Ἀμερικανικοῦ περιοδικοῦ τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν (*The american journal of the medical sciences*) συνεταγισθέντες θέλουσιν ἐκδίδει ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1886 ε. ν. κατὰ τριμηνίαν ἐν Λονδίῳ καὶ Φιλαδέλφειᾳ συγχρόνως νέον ἱατρικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον *International journal of the medical sciences* (διεθνὲς περιοδικὸν τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν). Ἐκαστον τεύχος θὰ ἀποτελεῖται ἐκ 400 σελίδων μετὰ ζυλογραφίαν.

Ἡ φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ πανεπιστημίου Μονάχου ἀπένευσε τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος τῷ κ. Ὁθωνί Βράου, ὁ ὁποῖος διετέλεσεν ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἐκδότης τῆς *Algemeine Zeitung*, ὡς τεκμήριον εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ ἐνθέρμῳ υποστηρίξει καὶ προαγωγῇ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἀκαδημαϊκῶν συμφερόντων.

Αἱ κυριώτεροι τῶν ἐν Γερμανίᾳ γεωγραφικῶν Ἐταιρειῶν ἀπεφάσιον ὅπως ἀνεγείρωσιν ἐν μνημείον περιφανὲς τῷ μακαρίτῃ Nachtigal.

Ὁ Ῥώσος λόγιος Baschmakow πρῶν βιβλιοθηκῆριος τῆς ἐν Φιλιππουπόλει τῷ 1882 αὐστηθεῖσης δημοσίας βιβλιοθήκης περιελθὼν τὸ δρος τῆς Ρωδοῦδος, κατήρτισε σπουδαιοτάτην συλλογὴν ἁμαρῶν, ἣν ὑπέβαλε τῇ Ῥωσικῇ Ἀκαδημείᾳ.

Νέον γερμανο-ῤωσικὸν λεξικὸν ἐκδίδεται ἐν Πετρούπολει ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Hermann Mädlar, τυπωθήσεται δὲ εἰς 15 τεύχη.

Τὸ ἐν δέκατον τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης ἀποτελοῦσι γυμνακίαι. Εἴκοσι ἐννέα νεάνιδες σπουδάζουσιν ἱατρικὴν, δέκα τέσσαρας φιλοσοφίαν καὶ δύο πολιτικὴν οἰκονομίαν. Τῶν 45 φοιτητῶν 15 εἶναι Ἑλβετικοὶ κα

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Στατιστική εφημερίδων.—Κατά Γαλλικήν τινα στατιστικήν, ο όλικός αριθμός των ανά πᾶσαν τὴν ὑψηλίον δημοσιευμένων εφημερίδων ἀνέρχεται εἰς 35,000 περίπου. Ἐκ ταύτης προκύπτει ὅτι ὁ τύπος ἔχει μεγαλύτεραν κυκλοφορίαν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἢ ἐν ἀπᾶσαις ὁμοῦ ταῖς λοιπαῖς ἡπείροις, ἐλαχίστην δὲ διὰ δόσιν εὐρίσκει ἐν τῇ Ἀφρικῇ καθόσον ἐκδίδονται 20,000 ἐν Εὐρώπῃ, 12,500 ἐν Ἀμερικῇ, 3,000 ἐν Ἀσίᾳ καὶ 300 ἐν Ἀφρικῇ. Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν εφημερίδων αἱ περισσώτεραι τυποῦνται ἐν Γερμανίᾳ, αἱ ὀλιγώτεραι δὲ ἀναλογοῦσιν εἰς τὴν τὴν Ῥωσίαν. Ἐν Γερμανίᾳ κυκλοφοροῦσι πλείους τῶν 5,500 εφημερίδων, ὧν 800 ἐκδίδονται καθ' ἑκάστην ἐν Ῥωσίᾳ δὲ μόνον 800. Μεταξὺ δὲ τῶν μικροτέρων κρατῶν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν παρουσιάζει καὶ ἡ Ἑλλάς, ἧς πᾶσα σχεδὸν κωμόπολις κέκτηται ἰδίαν εφημερίδα. Μετὰ τὴν Γερμανίαν ἔρχεται ἡ Ἀγγλία, ἐν ἣ δημοσιεύονται 4000 φύλλα, ὧν 800 εἰναι ἡμερήσια. Μετὰ τὴν Ἀγγλίαν καταλέγεται ἡ Γαλλία, ἐν ἣ τυπῶνται 3,174 εφημερίδες, ὧν 360 ἡμερησίως. Τούτων 1,568 ἐκδίδονται ἐν Παρισίοις καὶ 2,506 ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις. Ἡ Ἰταλία ἀπαριθμεῖται μετέπειτα, ἀτε ἐκδιδομένων ἐν αὐτῇ 1,400 εφημερίδων, ὧν 160 καθ' ἑκάστην. Ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν Αὐστριακῶν φύλλων ἀναβαίνει εἰς 1200, ὧν 150 εἶναι καθημερινά. Αἱ Ἰσπανικαὶ εφημερίδες μετροῦνται εἰς 850, ὧν 280 εἰναι ἡμερησίου. Αἱ δὲ Ἑλβετικαὶ εἰς 430, καὶ αἱ Ὀλλανδικαὶ μετὰ τῶν Βελγικῶν εἰς 300. Ἐκ τῶν 3000 Ἀσιατικῶν φύλλων 2000 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, 6 εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως ὀλιγαὶ εἰς τὴν Σινικήν. Ἐκ τῶν 300 Ἀφρικανικῶν φύλλων τριάκοντα ἐκδίδονται ἐν Αἰγύπτῳ. Ἐκ δὲ τῶν ἀμερικανικῶν 12,500 χιλία εἰναι ἡμερησίου. Τέλος ἐκ τοῦ ὀλικοῦ 16,500 γράφονται ἀγγλιστί, 7,800 γερμανιστί, 6850 γαλλιστί καὶ 1600 ἰσπανιστί.

Νέον εἶδος ἀτμηλάτου ἀμαξῆς ἐφευρέθη ὑπὸ τῶν κκ. Diou Bouton καὶ Tréperdoux χρησιμεῦον πρὸς μεταφορὰν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἀνευ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἢ ἄλλων πολυδαπάνων τεχνικῶν ἔργων. Αἱ ἀμαξῆαι αὗται δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν εἰς πᾶν σχῆμα καὶ μέγεθος ἀπὸ τοῦ τριτροῦχου ἀμαξίου μέχρι τοῦ λεωφορείου καὶ τῆς σκευαγωγικῆς ἀμαξῆς. Ἡ μέση ταχύτης αὐτῶν εἰναι τριάκοντα χιλιόμετρα καθ' ὥραν. Πᾶσα δὲ ἐδαφικὴ ἀνωμαλία ὑπερπηδᾶται ὑπ' αὐτῶν ἀνευ πολλῆς δυσκολίας. Εἰναι δὲ πᾶ μαλιστα εὐστροφοὶ, κινούμεναι δι' ἐλαφρᾶς πίεσεως τῆς χειρὸς τοῦ ὀδηγοῦ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ ἐν δρόμοις τεσσάρων μέτρων. Μεταφέρει μεθ' ἑαυτῆς προμήθειαν ὕδατος καὶ καυστικὴν ὕλην δι' ἀπόστασιν δέκα λευγῶν. Οὐδεμίαν δ' ἐξ-

ἀτμισίς ἢ καπνὸς ἐνοχλεῖ τοὺς ἐπιβάτας κατὰ τὸ ταξείδιον αὐτῶν. Ἡ νέα αὕτη ἐφεύρεσις οὔτε ἔξοδα στρώσεως οὔτε ἄλλα τεχνικὰ ἔργα προαπαιτεῖ, ἐλίσσεται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ ἐπαρκεῖ εἰς πᾶσας τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, εἶναι δὲ καὶ ἥττον δαπανηρὰ τῆς διὰ τῶν ἱππῶν συρομένης ἀμαξῆς.

Ἐμπορικὰ μουσεῖα. Συνεστήθη πρὸ τίνος ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ Φραγκοῦρτη, τὸ τελειότερον πάντων τῶν μέχρι τοῦδε κατηρητισμένων ἐμπορικῶν μουσειῶν. Διαιρεῖται δὲ εἰς τμήμα εἰσαγωγῆς, εἰς τμήμα ἐξαγωγῆς, εἰς γραφεῖον πληροφοριῶν μετὰ βιβλιοθήκης. Ἐν αὐτῷ εὐρίσκει τις δείγματα ἐμπορευμάτων παντὸς εἶδους καὶ πάσης προελεύσεως. Ἡ ποιότης, τὸ σχῆμα τοῦ ἐμπορεύματος, τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς, ὁ τρόπος τῆς ἀποστολῆς καὶ αἱ σχετικαὶ περὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς καταναλώσεως ὁδηγίαι εἶναι ἀκριβέστατα περιγεγραμμένα ὥσως ἐμπορευόμενοι λαμβάνωσιν ἀμέσως τὰς ἀναγκαίους αὐτοῖς πληροφορίες. Τὸ τρίτον τμήμα περιέχει πᾶσας τὰς ἐμπορικὰς καὶ εἰδικὰς εφημερίδας, τὰς ἐπετηρίδας, τὰ βιβλία τῶν διευθύνσεων πασῶν τῶν βιομηχανικῶν μητροπόλεων, τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, τὰς εἰδοποιήσεις τῶν τελωνείων καὶ τὰς περιγραφὰς τῆς ἐμπορικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων πόλεων τῆς ὑψηλίου.

Ἀναφορὰ χωροφύλακος.
 «Εὐσεβάστως ἀναφέρω ὅτι ὁ ἡμίονος Κλεοπάτρα ἀπέδρα λάθρα».

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

207. Αἰτιγμα.

Σὲ τρώγω ὅπου σ' εἶρω, ἀλλὰ καὶ σὺ εἴσου Σφαγμένον ἐὰν μ' εἶρη; μὲ τρῶς μὲ δρέξι σου.

208. Συλλαβόγραφος.

Μὲ ἔχεις τὸ κεφάλι σου ἀλλ' ὄμας ἐὰν χάσῃ Τὴν πρώτην μου τὴ συλλαβή, μὲ τρίμεις, ἔτσι κολλῶθ', κ' ὄτι κ' ἂν κάμῃ, κ' ὅπου πᾶς, ἐγὼ θὰ σε σκεπᾶσω.

209. Στοιχειόγραφος.

Εἶμαι εἰ; μέγας ποιητὴς τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων Ἐὰν ἐκ τῶν γραμμῶν μου τὰ τρία πρῶτ' ἀφίνω, Ἐν τῇ ληγοῦσῃ μὲ τονίσῃ; Γίνομαι εἰς πεντάκιον ὄγρον νὰ μὲ βόψῃς.

210. Αἰτιγμα δημῶδες

Χίλια τ' ἀνάσκελα Χίλια τ' ἀπίστομα.

211. Ἱστορικὴ ἐρώτησις.

Τίς κατακτητὴ; ἐνδοξὸς καὶ ποτε ἀνέκραξεν; Ἐπόσον εἶμαι δυστυχὴς, μὴ γνωρίζω νὰ κολυμβῶ!

212. Μυθολογικὴ ἐρώτησις.

Περὶ τίνος, μυθολογεῖται ὅτι μετεμορφώθη ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς γυναῖκα;

213. Μαθηματικὴ ἐρώτησις.

Πῶς δύνασαι νὰ γράψῃς μὲ τρία ψηφία ἀριθμὸν κατώτερον τοῦ 10;

214. Πρόβλημα.

Πῶς δύνανται δύο ἄνθρωποι νὰ μοιρασθῶσι 72 δραχμάς οὕτως ὥστε ὁ δεῦτερος νὰ λάβῃ τὰ 1/3 τῆς μερίδος τοῦ πρώτου;

215. Ὁφελίμοι γνώσεις.

Πῶς δύναται νὰ μετρηθῇ ἡ ταχύτης τοῦ ἀνέμου καὶ νὰ ὀρισθῇ ὡς ἐγγίστα;

216. Λογοπαλιγύριον.

Ποία ἡπειρος εὐρίσκειται διαρκῶς ἐν τῇ ὑγρασίᾳ;

217. Ἀπρόοπτον.

Τί ὀνομάζομεν πάντοτε ὠρατὸν ἂν καὶ πολ- λάκις εἶναι ἀσχημον;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ΔΩΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΥΤΑΣ

Εἰς τὸν πρώτον λύτην τοῦ 207 προσφέρεται ὁ Χάρτης τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸν τοῦ 213 τὸ Γελοιογραφικὸν ἡμερολόγιον τοῦ κ. Σκόκου, εἰς τοὺς λύτας τῶν λοιπῶν αἱ Εἰκόνας τοῦ Δ. Γρ. Καμπούρογλου καὶ εἰς τὸν λύτην ἀπάντων ἡ «Ἐβδομάς» ἐπὶ ἐν ἔτος δωρεάν.

ΛΥΣΕΙΣ

198. Ὁ Καπνός.—199. Διὰ—Βόλος—Διὰ-βόλος.—200. Πίνδος.—Ἰνδός.—201. Ἡ φω- τιά.—202. Ἡ ἄρκτος, ἢ ὁ κύων ἢ καὶ ὁ ὄφις ἅτινα ἐν τῷ οὐρανῷ ἀποτελοῦσι τοὺς γνωστοὺς ἀστερισμοὺς.—203. Μυθολογεῖται διὰ τὸν Ὠ- ρίωνα τὸν υἱὸν τοῦ Ὑρίως. Τοῦτον ἐπισκέ- φθησαν καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τέκνα, ἐπλήρωσαν οἱ θεοὶ νερὸν τὴν δορὰν τοῦ βοδὸς ὃν ἐβούλιασε πρὸς τιμὴν τῶν, καὶ τῷ εἶπαν νὰ θάψῃ αὐτὸν εἰς τὸ χῶμα καὶ μετὰ τινα χρόνον νὰ τὸν ἐκθάψῃ πάλιν. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξῆλθεν ὁ Ὠρίων ὅστις φουνεθεὶς εἶτα ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος εὐρί- σκεται εἰς τὸν οὐρανὸν τῶρα εἰς τῶν ὠραιότε- ρων ἀστερισμῶν.—204 ὁ 1440—205. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τὸ θέσῃ ἐντὸς ποτηρίου ἀνεστραμμένου ἀφοῦ προηγουμένως ἤναψεν ἐν αὐτῷ δύο—τρία πορεῖα. 206. Ἡ καλλονὴ τῆς φιλαρέσκου τὴν ἐσπέραν ἀφαιρεῖται, ἀλλὰ τῆς ἀφελοῦς κοιμᾶ- ται μετ' αὐτῆς.

Ἄνται.

Τοῦ 198. Αἱ δεσποινίδες Β καὶ Πυθία καὶ οἱ κ. κ. Χ. Γ. Γ., Χ. Π. Χ., καὶ Γ. Σ.—Τοῦ 199. Αἱ δεσποινίδες Πυθία, Βέρθα καὶ Ἀζίλ καὶ οἱ κ. κ. Σ. Α. Π., Α. Ἐλ., Γρ. Α. Σ., Χ. Π. Χ., Τρίσιγμος, Κάλχας, Ἀρκὰς καὶ Ν. Π. Β (λύκος).—Τοῦ 200. Αἱ δεσποινίδες Β., Πυθία καὶ Βέρ- θα, καὶ οἱ κ. κ. Σ. Α. Π., Α. Ἐλ., Κάλχας, Χ. Γ. Γ., Χ. Π. Χ., Γ. Σ., Τρίσιγμος, Ν. Π. Β. (λύκος)—Τοῦ 201. Αἱ δεσποινίδες Β. καὶ Πυ- θία καὶ οἱ κ. κ. Γρ. Α. Σ., Χ. Π. Χ., Τρίσιγ- μος, Ἀρκὰς καὶ Κάλχας.—Τοῦ 202 καὶ 203, οὐδεὶς.—Τοῦ 204. Οἱ κ. κ. Κάλχας, Ν. Π. Β. (λύκος), Γ. Σ., Χ. Π. Γ καὶ Κ. Μ.—Τοῦ 205 μόνη ἡ δεσποινὶς Β. καὶ τοῦ 206 οὐδεὶς.

Πρῶτος ἀπέστειλαν τὰς λύσεις τῶν αἱ δε- σποινίδες Β., Πυθία, Βέρθα καὶ Ἀζίλ. καὶ οἱ κ. κ. Σ. Α. Π., Α. Ἐλ., Κάλχας καὶ Ν. Π. Β. —Παρακαλεῖται ἡ δεσποινὶς Β. τῇ ὀποία προσ- φέρεται ὁ Χάρτης τῶν Ἀθηνῶν, ὡς καὶ αἱ λοι- παὶ δεσποινίδες καὶ Κύριοι οἱς προσφέρεται ὁ μικρὸς τῆς Ἑλλάδος Χάρτης ν' ἀποστείλωσι τινα ὅπως παραλάβῃ τὰ μικρὰ δῶρα.

Τῶν πνευμ. ἀσκήσεων τοῦ ἀριθ. 87 τῆς «Ἐ- βδομάδος» ἀπέστειλαν λύσεις καὶ ἐβραβεύθη- σαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν ἐπαρχιῶν οἱ κ. κ. Γ. Μελισσηνός. (Ναυπλίου) Βύρων Φραγκιάς καὶ Γ. Παπαδόπουλος (Σμύρνης) Μ. Δ. Οἰκο- νομόπουλος (Πύργου) καὶ Δ. Μαυροκέφαλος ἐξ Ἀρτης (τηλεγραφικῶς).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐ. Ἰ. Ἀμισιόν. κ. Γ. Δ. Βουρλιώτας Σάμου, κ. Θ. Κ. Π. Αιμίνα Βαθίος καὶ Γ. Κ. Μαρα- θόκαμπον Σάμου. Σειραὶ Β'. ἔτους ἀπεστά- λησαν. κ. Βύργ. Ρ. Ὀδησσόν. Ἐλήφθησαν σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. κ. Μ. Κ. Σμύρνην καὶ κ. Μ. Θ. Τ. Ἀργαστίλιον, παραγγελαί σας ἐξετελέσθησαν κ. Ν. Π. Λευκάδα ἀπεστάλησαν.